

विविध कृषी पुरस्कार सन २०२१ व २०२२ करिता मार्गदर्शक सूचना

अ) प्रस्ताव सादर करणेबाबत सूचना :

१. कृषी विभागामार्फत देण्यात येणारे पुरस्कार हे प्रत्येक वर्षाकरिता देण्यात येतात. त्यानुसार १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर हा कालावधी “पुरस्कार वर्ष कालावधी” समजण्यात येईल.
२. पुरस्कार प्रस्ताव सादर करताना प्रस्तावासोबत आवेदकाचे दोन रंगीत पासपोर्ट साईज फोटो (स्टेपल न करता) ज्याच्या मागे आवेदकाचे नाव आणि संपर्क क्रमांक दिलेला असेल असे एका छोट्या लिफाफ्यामध्ये बंद करून प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
३. प्रस्तावासोबत विहित नमुन्यातील अर्ज स्वयंघोषणापत्र, आवेदकाचा सातबारा, आठ अ, मूळ प्रतीतील चारित्र्याचा दाखला याचबरोबर बाबनिहाय आवश्यक कार्यविवरण (सोबत प्रपत्र सहपत्रीत करण्यात येत आहेत.) जोडणे आवश्यक आहे.
४. प्रस्तावासोबत पुरावा दाखल फोटो जोडताना फोटोच्या खाली कार्यक्रमाचे ठिकाण (गाव, तालुका, जिल्हा यांचा उल्लेख असावा), दिनांक, विषय याबाबत सविस्तर माहिती लिहावी.
५. प्रत्येक पुरस्काराकरिता अनुक्रमणिकेत नमूद केल्याप्रमाणे सर्व दस्तऐवजांचा तपशील त्याचक्रमाणे प्रस्तावात जोडावा तसेच जोडलेल्या प्रत्येक कागदपत्रावर पृष्ठ क्रमांक नमूद करावा व तो पृष्ठ क्रमांक अनुक्रमणिकेत समावेशित करावा. (सोबत- पुरस्कारनिहाय अनुक्रमणिका सहपत्रीत करण्यात येत आहेत. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील कृषि सेवारत्न पुरस्काराच्या बाबतीत संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांनी त्यांच्या प्रस्तावातील जोडण्यात आलेल्या दस्तऐवजाप्रमाणे अनुक्रमणिका तयार करावी.)
६. प्रत्येक बाबीमध्ये आवेदकाने केलेले कार्य, नाविन्यपूर्ण प्रयोग, उपक्रम इत्यादीबाबतचा सविस्तर कार्यविवरण अहवाल प्रपत्र- इ नुसार प्रस्तावा सोबत जोडणे आवश्यक आहे.
७. कृषी सहाय्यक यांनी आवेदकास प्रस्ताव तयार करण्याबाबत मार्गदर्शन करावे. अनुक्रमणिकेमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ज्या ज्या ठिकाणी कृषी सहायकांच्या प्रमाणपत्राची आवश्यकता आहे, तिथे कृषी सहाय्यक यांनी आवेदकाने प्रस्ताव स्पायरल बाइंडिंग करण्यापूर्वी प्रत्यक्ष आवेदकाच्या प्रक्षेत्रावर भेट देऊन आवेदकाने कार्यविवरणामध्ये नमूद केलेल्या बाबींची खातरजमा करावी, त्या अनुषंगाने प्रपत्र-ई नुसार प्रमाणपत्र तयार करणे व ते प्रस्तावास जोडणे आवश्यक आहे. याकरिता आवेदकाने संबंधित कृषी सहाय्यक यांचेशी संपर्क साधावा.
८. परिपूर्ण प्रस्ताव सादर करणे ही आवेदकाची जबाबदारी आहे त्यानुसार आवेदकाने परिपूर्ण प्रस्ताव तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयाकडे तीन प्रतीत सादर करावा.
९. प्रत्येक जिल्ह्यातून प्रत्येक पुरस्काराकरिता किमान एक पात्र अर्ज (शेतीनिष्ठ शेतकरी सर्व साधारण गट पुरस्काराच्या बाबतीत किमान दोन पात्र अर्ज) प्राप्त करून घेणे ही जबाबदारी जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांची राहिल याचप्रमाणे प्रत्येक विभागातून प्रत्येक पुरस्कारा करता किमान दोन पात्र अर्ज प्राप्त करून घेणे ही जबाबदारी विभागीय कृषी सहसंचालक यांची राहिल.

ब) प्रस्तावांचे मूल्यांकन करणे बाबत कार्यपद्धती:

१. आवेदकाने तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयाकडे प्रस्ताव सादर केल्यानंतर तालुका कृषी अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सूचनेनुसार प्रस्तावाची छाननी करावी व प्रस्तावामध्ये त्रुटी असल्यास त्रुटी पूर्तता करणेबाबत आवेदकास लेखी स्वरूपात कळवावे. त्रुटी पूर्तता झाल्यानंतर परिपूर्ण प्रस्ताव तालुका कृषी अधिकारी यांनी जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयाकडे तीन प्रतीत सादर करावा.
२. जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयाकडे प्रस्ताव प्राप्त होताच, जिल्हास्तरीय समितीने सर्व प्रस्तावांची क्षेत्रीय पाहणी करावी किंवा तपासणी करीता जिल्हास्तरीय समिती सदस्यांपैकी किमान दोन अधिकाऱ्यांची द्विसदस्यीय तपासणी समिती स्थापन करावी. या समितीमध्ये किमान वर्ग एक दर्जाचे अधिकारी असावेत. या समितीने प्रस्तावाची प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पाहणी करावी. सदर तपासणी समितीने मूल्यांकन न करता केवळ प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पाहणीच्या आधारे बाबनिहाय स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह अहवाल जिल्हास्तरीय समितीकडे सादर करावा. तपासणी समितीकडून प्राप्त अहवाल आणि प्रत्यक्ष प्रस्तावासोबत जोडलेले दस्ताऐवज यांच्या आधारे जिल्हास्तरीय समितीने प्रस्तावांचे मूल्यांकन करावे. मूल्यांकनाच्या आधारे सर्वच पुरस्कारांच्या बाबतीत गुणानुक्रमे पहिल्या दोन प्रस्तावांची (डॉक्टर पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्काराच्या बाबतीत प्राप्त सर्व प्रस्ताव) शिफारस प्राधान्यक्रम नमूद करून विभागस्तरीय समितीकडे करावी व त्यानुसार विभागीय कृषी सहसंचालक कार्यालयास दोन प्रतीत प्रस्ताव सादर करावेत. जिल्हास्तरीय समितीने विभाग स्तरीय समितीस प्रस्ताव सादर करताना खालील दस्ताऐवज प्रस्तावासोबत जोडावेत.
 - अ) शिफारस पत्र - प्रपत्र ९
 - ब) जिल्हास्तरीय समितीचे बैठकीचे इतिवृत्त
 - क) जिल्हास्तरीय समितीचे मूल्यांकन प्रपत्र (पुरस्कारनिहाय मूल्यांकन प्रपत्र सोबत सहपत्रीत करण्यात येत आहेत.)
 - ड) जिल्हास्तरीय समितीने दिलेल्या गुणांकनाच्या अनुषंगाने अभिप्राय देणारी बाबनिहाय स्वतंत्र एक पानी टिपणी.
३. विभागीय कृषी सहसंचालक कार्यालयाकडे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर सर्व प्रस्तावांची विभागीय कृषी सहसंचालक यांनी क्षेत्रीय तपासणी करावी किंवा किमान वर्ग एक दर्जाच्या अधिकाऱ्यांमार्फत प्रस्तावाची क्षेत्रीय तपासणी करून घ्यावी. तपासणी समितीने प्रस्तावाची प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पाहणी करून मूल्यांकन न करता केवळ प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पाहणीच्या आधारे बाबनिहाय स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह अहवाल विभागस्तरीय समितीकडे सादर करावा. तपासणी अधिकाऱ्याचा प्राप्त अहवाल आणि प्रत्यक्ष प्रस्तावासोबत जोडलेले दस्ताऐवज यांच्या आधारे विभागस्तरीय समितीने प्रस्तावांचे मूल्यांकन करावे. जिल्हास्तरीय समितीने दिलेल्या गुणांकनामध्ये आवश्यकता असल्यास बदल करण्याचे अधिकार विभागस्तरीय समितीस राहतील. मूल्यांकनाच्या आधारे विभागस्तरीय समितीने सर्वच पुरस्कारांच्या बाबतीत गुणानुक्रमे पहिले दोन प्रस्ताव (कृषिरत्न पुरस्कारांच्या बाबतीत विभागातील प्राप्त सर्वच प्रस्ताव व शेतीनिष्ठ शेतकरी सर्वसाधारण गट या पुरस्काराच्या बाबतीत जिल्हानिहाय गुणानुक्रमे पहिले दोन प्रस्ताव) प्राधान्यक्रम नमूद करून कृषी उपसंचालक(माहिती), कृषी आयुक्तालय, पुणे या कार्यालयास दोन प्रतीत सादर करावेत. आयुक्तालय स्तर समितीस प्रस्ताव सादर करताना खालील दस्ताऐवज प्रस्तावासोबत जोडावेत.
 - अ) शिफारस पत्र - प्रपत्र १०

ब) विभागस्तरीय समितीचे बैठकीचे इतिवृत्त

क) विभागस्तरीय समितीचे मूल्यांकन प्रपत्र प्रपत्र (पुरस्कारनिहाय मूल्यांकन प्रपत्र सोबत सहपत्रीत करण्यात येत आहेत.)

ड) विभागस्तरीय समितीने दिलेल्या गुणांकनाच्या अनुषंगाने अभिप्राय देणारी बाबनिहाय स्वतंत्र एक पानी टिपणी.

४. कृषी आयुक्तालयास प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार या पुरस्काराच्या बाबतीत आयुक्तालयस्तर समितीने अधीक्षक कृषी अधिकारी दर्जापेक्षा कमी नसणाऱ्या दोन अधिकाऱ्याची द्वीसदस्थिय समितीची स्थापना करून त्यांच्या मार्फत क्षेत्रिय तपासणी करून घ्यावी. तपासणी समितीने मूल्यांकन न करता केवळ बाबनिहाय स्वयं स्पष्ट अभिप्रायासह अहवाल आयुक्तालय स्तर समितीस सादर करावा. तपासणी अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त अहवाल आणि प्रत्यक्ष प्रस्तावासोबत जोडलेले दस्ताऐवज यांच्या आधारे आयुक्तालयस्तर समिती प्रस्तावांचे मूल्यांकन करेल तसेच आवश्यकता असेल तिथे विभागस्तरीय समितीने दिलेल्या मूल्यांकनामध्ये बदल करण्याचे अधिकार आयुक्तालय समितीस आहेत. इतर सर्व पुरस्कारांच्या बाबतीत विभागस्तरीय समितीकडून प्राप्त मूल्यांकनामध्ये बदल न करता केवळ कृषी आयुक्तालय स्तर समितीच्या अधिकारातील ५ गुणांपैकी गुणांकन आयुक्तालय स्तर समिती करेल.
५. शिफारस केलेल्या आवेदकांची सोबत सहपत्रित केलेल्या विविध प्रपत्रात माहिती सर्व समित्यांनी काळजीपूर्वक व बिनचूक भरावी.
६. सर्व समित्यांनी वरिष्ठ समितीकडे शिफारसी सह प्रस्ताव सादर करताना गोपनीयता राखावी.

क) प्रस्तावामध्ये जोडावयाची विविध प्रपत्रे :

अनुक्रमणिका
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्रमांक (---ते ---)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	स्वतःच्या शेतीतील कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
१)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना	
	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	शेतकऱ्याने जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
	i) हिरवळीच्या खतांचा वापर	
	ii) जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सॅद्रिय खतांचा वापर	
	iii) कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर	
	iv) मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर	
	v) पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब	
२)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	पाण्याचा कार्यक्षम वापरासाठी शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर	
	ii) आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)	
	iii) संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)	
	iv) कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/ आडवे चर	
३)	एकात्मिक पिक संरक्षण (विभाजक पृष्ठ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
	i) पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना	
	ii) मित्रकीडीची ओळख	
	iii) एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब	
	iv) फेरोमेन सापळ्यांचा वापर	
४)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) सौरऊर्जा	
	ii) सौर पंप	
	iii) बायोगॅस	
५)	अ) कृषिपुरक व्यवसाय : (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिपुरक व्यवसायाबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा अन्य व्यवसाय याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	

	ब) प्रक्रिया व मूल्यवर्धन: (विभाजक पृष्ठ)	
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	क) कृषिमालाचे विपणन (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिमालाचे विपणन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
६)	संकीर्ण (विभाजक पृष्ठ)	
	i) कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास याबाबत अनुषंगिक दस्तावेज.	
	iii) राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	iv) शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
ब)	कृषि विस्तारातील योगदान (विभाजक पृष्ठ)	
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य	
	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य	
	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
३)	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार	
	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	i) दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	
	ii) रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	
	iii) वृत्तपत्रे/मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	
	iv) समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.)	
	v) विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास	
४)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	
	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
५)	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य	
	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व इतर अनुषंगिक दस्तावेज	
क)	कृषि क्षेत्रातील एक अथवा अनेक क्षेत्रातील अतिउल्लेखनीय व संपूर्ण राज्याला दिशादर्शक कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषि क्षेत्रातील एक अथवा अनेक क्षेत्रातील अतिउल्लेखनीय व संपूर्ण राज्याला दिशादर्शक कार्य याबाबत कार्यविवरण (प्रपत्र इ) तसेच अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	

अनुक्रमणिका
वसंतराव नाईक कृषिभूषण /जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्रमांक (---ते ---)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	स्वतःच्या शेतीतील कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
१)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना	
	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	शेतकऱ्याने जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
	i) हिरवळीच्या खतांचा वापर	
	ii) जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर	
	iii) कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर	
	iv) मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर	
	v) पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब	
२)	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर	
	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	आवेदकाकडून बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
	i) सरळवाणाचे बिजोत्पादन करणे	
	ii) बिजप्रक्रीया करणे	
	iii) उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करणे	
	iv) खरेदी केलेल्या कृषि निविष्ठांची रीतसर पावती जतन करणे	
३)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	पाण्याचा कार्यक्षम वापरासाठी शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर	
	ii) आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक , नैसर्गिक इत्यादी)	
	iii) संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)	
	iv) कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर	
४)	एकात्मिक पिक संरक्षण (विभाजक पृष्ठ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	

	i) पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना	
	ii) मित्रकीडीची ओळख	
	iii) एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब	
	iv) फेरोमेन सापळ्यांचा वापर	
५)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) सौरऊर्जा	
	ii) सौर पंप	
	iii) बायोगॅस	
६)	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
७)	कृषिपुरक व्यवसाय : (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिपुरक व्यवसायाबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा अन्य व्यवसाय याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
८)	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन: (विभाजक पृष्ठ)	
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
९)	कृषिमालाचे विपणन (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिमालाचे विपणन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करणे. याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
१०)	संकीर्ण (विभाजक पृष्ठ)	
	प्राप्त पुरस्कार -केंद्र /राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार	
	i) कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी याबाबत अनुषंगिक दस्तावेज.	
	ii) कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी याबाबत अनुषंगिक दस्तावेज.	
	iii) राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	iv) शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
ब)	कृषि विस्तारातील योगदान (विभाजक पृष्ठ)	
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य	

	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य	
	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
३)	कृषिविषयक साहित्य निर्मिती	
	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	
	ii) रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	
	iii) वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके,माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	
	iv) समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्वीटर इ.)	
	v) विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास	
४)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	
	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
५)	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य	
	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
६)	कृषिविषयक बाबीं करिता राज्याचे/देशाचे केलेले प्रतिनिधित्व व तेथील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रसार	
	कृषिविषयक बाबीं करिता राज्याचे/देशाचे केलेले प्रतिनिधित्व व तेथील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) तसेच याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	

अनुक्रमणिका
सॅद्रिय शेती कृषिभूषण पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्र. (---ते---)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्काराची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्काराचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	स्वतःच्या शेतीतील कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
१)	प्राप्त पुरस्कार याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
२)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या सॅद्रिय/नैसर्गिक उपाययोजना	
	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या सॅद्रिय/नैसर्गिक उपाययोजना याबाबत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	शेतकऱ्याने जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
	i) हिरवळीच्या खतांचा वापर	
	ii) जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सॅद्रिय खतांचा वापर	
	iii) कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर	
	iv) मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर	
	v) पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब	
३)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	पाण्याचा कार्यक्षम वापरसाठी शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर	
	ii) आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)	
	iii) संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)	
	iv) कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/ आडवे चर	
४)	किडरोग नियंत्रणासाठी सॅद्रिय/नैसर्गिक पद्धतीचा अवलंब (विभाजक पृष्ठ)	
	किडरोग नियंत्रणासाठी सॅद्रिय/नैसर्गिक पद्धतीचा अवलंब अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	किडरोग नियंत्रणासाठी सॅद्रिय/नैसर्गिक पद्धतीचा अवलंब याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
	i) पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना	
	ii) मित्रकीडीची ओळख	
	iii) एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब	
	iv) फेरोमेन सापळ्यांचा वापर	
५)	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर	
	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	आवेदकाकडून सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र-ई)	
	गांडूळ खत, जिवामृत, निबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इत्यादी निर्मिती व वापर व इतर अनुषंगिक फोटो व कागदपत्रे	
६)	सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन	

	सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
७)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) सौरऊर्जा	
	ii) सौर पंप	
	iii) बायोगॅस	
८)	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण	
	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व इतर अनुषंगिक प्रमाणपत्र /दस्ताऐवज	
९)	संकीर्ण (विभाजक पृष्ठ)	
	i) कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी याबाबत अनुषंगिक दस्ताऐवज.	
	ii) कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी याबाबत अनुषंगिक दस्ताऐवज.	
	iii) राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	iv) शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
ब)	कृषि विस्तारातील योगदान (विभाजक पृष्ठ)	
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी /एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व त्यामाध्यमातून कार्य	
	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून सॅद्रिय शेतीचा प्रचार व प्रसार	
	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून सॅद्रिय शेतीचा प्रचार व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
३)	प्रसार माध्यमांचा प्रभावी वापर	
	प्रसार माध्यमांचा प्रभावी वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	
	ii) रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	
	iii) वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	
	iv) समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.)	
	v) विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास	
४)	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	
	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
५)	सॅद्रिय शेती प्रचार व प्रसार कार्याप्रित्यर्थ शासनास केलेले सहकार्य	
	सॅद्रिय शेती प्रचार व प्रसार कार्याप्रित्यर्थ शासनास केलेले सहकार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	

अनुक्रमणिका
वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्रमांक (--ते --)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
६	आवेदकाने प्रस्तावासोबत जोडलेली कागदपत्रे ,पुरावे व छायाचित्रे इत्यादिबाबतचा क्रमवार तपशील	
	I)	
	II)	
	III)	
	IV)	
	V)	
	VI)	
	VII)	
	VIII)	
	IX)	
	X)	

अनुक्रमणिका
उद्यानपंडीत पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्रमांक (...ते...)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	स्वतःच्या शेतीतील कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
१)	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र (फळे, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, सुगंधी औषधी वनस्पती इ.)	
	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र (फळे, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, सुगंधी औषधी वनस्पती इ.)याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) तसेच अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
२)	फलोत्पादन रोपवाटीका	
	फलोत्पादन रोपवाटीका याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
३)	सॅद्रिय निविष्ठा उत्पादन व वापर	
	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती (उदा. गांडूळ खत जिवामृत निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इ.)याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) तसेच अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	सॅद्रिय निविष्ठा उत्पादन व वापर याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
४)	काढणी पश्चात प्रतवारी, हाताळणी व साठवणूक केंद्र	
	काढणी पश्चात प्रतवारी, हाताळणी व साठवणूक केंद्र याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
५)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	पाण्याचा कार्यक्षम वापरासाठी शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर	
	ii) आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)	
	iii) संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)	
	iv) कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/ आडवे चर	
६)	एकात्मिक पिक संरक्षणाचा वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत आवेदकाने केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र - ई)	
	i) पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना	
	ii) मित्रकीडीची ओळख	
	iii) एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब	
	iv) फेरोमेन सापळ्यांचा वापर	
७)	फलोत्पादन पिकांचे प्रक्रिया व मूल्यवर्धन	
	फलोत्पादन पिकांचे प्रक्रिया व मूल्यवर्धन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
८)	फलोत्पादन उत्पादनाचे विपणन व निर्यात	
	फलोत्पादन उत्पादनाचे विपणन व निर्यात याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	

९)	संरक्षित शेती	
	संरक्षित शेती याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	संरक्षित शेती याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र -ई)	
१०)	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मॅगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी	
	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मॅगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) तसेच अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
११)	संकीर्ण (विभाजक पृष्ठ)	
	i) कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास याबाबत अनुषंगिक दस्ताऐवज.	
	ii) कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास याबाबत अनुषंगिक दस्ताऐवज.	
	iii) शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
ब)	कृषि विस्तारातील योगदान (विभाजक पृष्ठ)	
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य	
	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून परिसरातील शेतक-यांना मार्गदर्शन	
	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून परिसरातील शेतक-यांना मार्गदर्शन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
३)	समाज माध्यमांचा फलोद्यान तंत्रज्ञान प्रसारासाठी वापर	
	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	
	ii) रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	
	iii) वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	
	iv) समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.)	
	v) विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण	
४)	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा अवलंब व प्रसार	
	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
५)	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामधील सहभाग व पुरस्कार	
	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामधील सहभाग व पुरस्कार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
६)	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्थाना भेटी व प्रशिक्षण	
	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्थाना भेटी व प्रशिक्षण याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	

अनुक्रमणिका
युवा शेतकरी पुरस्कार

अ.क्र.	बाब	पृष्ठ क्रमांक (---ते ---)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र-ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	स्वतःच्या शेतीतील कार्य (विभाजक पृष्ठ)	
१)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना	
	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	शेतकऱ्याने जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
	i) हिरवळीच्या खतांचा वापर	
	ii) जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सॅड्रिय खतांचा वापर	
	iii) कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर	
	iv) मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर	
	v) पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब	
२)	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर	
	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
	i) सरळवाणाचे बिजोत्पादन करणे	
	ii) बिजप्रक्रीया करणे	
	iii) उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करणे	
	iv) खरेदी केलेल्या कृषि निविष्टांची रीतसर पावती जतन करणे	
३)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	पाण्याचा कार्यक्षम वापरसाठी शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर	
	ii) आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक , नैसर्गिक इत्यादी)	
	iii) संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)	
	iv) कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर	
४)	एकात्मिक पिक संरक्षण (विभाजक पृष्ठ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	एकात्मिक पिक संरक्षण अंतर्गत शेतकऱ्याने केलेल्या उपाययोजना याबाबत कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
	i) पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना	
	ii) मित्रकीडींची ओळख	
	iii) एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब	
	iv) फेरोमेन सापळ्यांचा वापर	
५)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) सौरऊर्जा	
	ii) सौर पंप	
	iii) बायोगॅस	

६)	कृषि यांत्रिकीकरणचा प्रभावी वापर (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषि यांत्रिकीकरणचा प्रभावी वापर याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणचा वापर व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणचा वापर याबाबत कृषी सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (प्रपत्र ई)	
७)	कृषिपुरक व्यवसाय : (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिपुरक व्यवसायाबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा अन्य व्यवसाय व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
८)	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन: (विभाजक पृष्ठ)	
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
९)	कृषिमालाचे विपणन (विभाजक पृष्ठ)	
	कृषिमालाचे विपणन याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करणे याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	ii) विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
१०)	संकीर्ण (विभाजक पृष्ठ)	
	प्राप्त पुरस्कार -केंद्र /राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार	
	i) कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी याबाबत अनुषंगिक दस्तावेज.	
	ii) कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी व याबाबत अनुषंगिक दस्तावेज.	
	iii) राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	iv) शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज	
ब)	कृषि विस्तारातील योगदान (विभाजक पृष्ठ)	
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य	
	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य	
	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
३)	समाजमाध्यमांचा / तंत्रज्ञानांचा वापर	
	समाजमाध्यमांचा / तंत्रज्ञानांचा वापर व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ)	
	i) दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	
	ii) रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	
	iii) वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	
	iv) समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्वीटर इ.)	
	v) विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास	
४)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	
	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
५)	संशोधन/प्रशिक्षण संस्थाना भेटी	
	संशोधन/प्रशिक्षण संस्थाना भेटी याबाबत आवेदकाचे कार्यविवरण (प्रपत्र इ) व अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	

अनुक्रमणिका
वसंतराव नाईक शेतनिष्ठ शेतकरी (सर्वसाधारण गट/ आदिवासी गट)

अ.क्र	बाब	पृष्ठ क्रमांक (---ते ---)
१	कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी केलेला अर्ज -प्रपत्र अ	
२	पुरस्कारार्थीची सर्वसाधारण माहिती -प्रपत्र ब	
३	परिचय लेख - प्रपत्र क	
४	पुरस्कारार्थीचे स्वयं घोषणापत्र- प्रपत्र- ड	
५	आवेदकाचा ७/१२ व ८ अ (मूळप्रत)	
६	चारित्र्याचा जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांचा दाखला (मूळप्रत)	
अ)	उपलब्ध संसाधनांचा शेती विकासासाठी केलेला वापर याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	I) जमिनीच्या मगदूरानुसार पीक रचना	
	II) सदर पिकरचनेचा परिसरातील इतर शेतकऱ्यांनी केलेला अवलंब	
	III) मागील दोन वर्षामध्ये पीक निहाय घेतलेल्या उत्पादनाचा तपशील	
ब)	पाण्याची उपलब्धता वाढविण्यासाठी केलेल्या उपाययोजना व पाणीवापर याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	I) जलसंधारण उपचार/जलसंचय उपाय उदा.शेततळे	
	II) जलस्रोत निर्मिती /बळकटीकरणासाठी केलेले उपाय उदा.जलकुंड/वनराई बंधारे/विहिर पुनर्भरण	
	III) उपलब्ध पाणी पुर्ण क्षमतेने वापरणेसाठी पिक रचना	
	IV) मुलस्थानी ओलावा संधारणाच्या उपाययोजना उदा.मृतसरी/बीबीएफ/आंतर मशागत/केओलीन/आच्छादनाचा वापर इ.	
	V) तुषार व ठिबक सिंचन पध्दतीद्वारे पाण्याचा वापर	
क)	तंत्रज्ञानाचा अवलंब याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	I) नविन तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी शेतकरी मासिक, शेतीशाळा, चर्चासत्र, मेळावे, विद्यापीठाचे उपक्रम, पीक स्पर्धा, अभ्यासदौरे (राज्यात किंवा राज्याबाहेर) तसेच प्रदर्शने इत्यादी उपक्रमामध्ये सहभाग घेतला असल्यास त्याचा तपशील.	
	II) आत्मसात केलेल्या तंत्रज्ञानाचा शेतीमध्ये जमिन सुधारणेसाठी/सुपिकता वाढविणेसाठी/बियाणे बदलासाठी /अन्नद्रव्य व्यवस्थापनासाठी /विशेष उत्पादन वाढीसाठी/सिंचन व्यवस्थापनासाठी/ पीक संरक्षणासाठी/काढणी व काढणीपश्चात व्यवस्थापनासाठी/विक्री व्यवस्थापनासाठी/ कृषि प्रक्रीयेसाठी/ पुरक व्यवसायासाठी केलेला वापर	
ड)	एकात्मिक शेती पध्दती याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्ताऐवज.	
	कृषिपुरक व्यवसाय:- I) दुग्धव्यवसाय II) कुक्कुटपालन III) मत्स्यव्यवसाय IV) मधुमक्षिका V) वराहपालन VI) रेशीम उद्योग VII) अळीबी उत्पादन VIII) रोपवाटीका IX) शेतमाल प्रक्रिया X) इतर कृषिपुरक व्यवसाय	

इ)	उत्पादन वाढीसाठी उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर याबाबत अनुषंगिक फोटो व दस्तावेज.	
	I) किसान एस.एम.एस सेवेचा वापर/शेतकरी मासिक वर्गणीदार असल्यास नोंदणीचा तपशील	
	II) इंटरनेटद्वारे बाजार माहिती केंद्राशी संपर्क साधून माहिती घेत असल्यास तपशील	
	III) शेती विषयक माहिती घेण्यासाठी समाज माध्यमांचा (Websites/You Tube/ WhatsApp/Telegram/ Blogspot/Facebook/Twitter/Instagram) वापर याबाबतचा तपशील	
	IV) आवेदकाने शेतीमध्ये राबविलेल्या नाविन्यपूर्ण उपक्रमांचा तपशील	
	V) आवेदकाने विविध शासकीय योजनांमध्ये सहभाग घेतला असल्यास मागील पाच वर्षातील शासकीय योजना मधील सहभागाचा तपशील	
	VI) जमीन आरोग्य पत्रिकेमधील शिफारशीनुसार खतांचा वापर याबाबत तपशील	
	VII) गांडूळ खत प्रकल्प/नाडेप युनिट वापराबाबत तपशील	
	VIII) सुधारित अवजारांचा वापर याबाबत तपशील	
	IX) दैनंदिन खर्च व उत्पादनाच्या नोंदी नियमित ठेवत असल्यास त्याबाबत तपशील	
	X) तंत्रज्ञानाचा प्रचार व प्रसार तसेच इतर शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करत असल्यास त्याबाबत तपशील	

प्रपत्र-अ

कृषि पुरस्कारासाठी शेतकरी/व्यक्ती/संस्था यांनी करावयाच्या अर्जाचे प्रारूप

दिनांक -

प्रति,

मा.तालुका कृषि अधिकारी,
ता.....जि.....

विषय:-सन साठी.....हा पुरस्कार मिळणेबाबत.

उपरोक्त विषयान्वये मी -----, मौजे/मु.पो. ----- ता.
----- जि. ----- येथील रहिवासी /शेतकरी आहे. सदर पत्रान्वये मी सन -----साठी
----- हा पुरस्कार मिळणेसाठी आवश्यक कागदपत्रांसह प्रस्ताव
सादर करत आहे. तरी प्रस्तुत पुरस्कारासाठी माझा विचार होणेस विनंती आहे.

ठिकाण-----

शेतकऱ्याची स्वाक्षरी :-----

दिनांक-----

शेतकऱ्याचे नाव:-----

पुर्ण पत्ता :-----

मोबाईल क्रमांक :-----

ई-मेल आय.डी. :-----

प्रपत्र-ड (सर्व कृषि पुरस्कारांसाठी)

स्वयंघोषणापत्र

..... कृषि पुरस्कारांकरिता स्वयं घोषणापत्र
(सामान्य प्रशासन विभागाचा शासन निर्णय क्र.प्रसुधा-१६१४/३४५/प्र.क्र.७१/१८-अ, दिनांक
०९/३/२०१५)

अर्जदाराचा
फोटो

मी..... आधार क्रमांक (असल्यास-----, मौजे/मु.पो. -----
ता. -----, जि. -----.येथिल रहिवासी शेतकरी असून माझे नावे नमूना ८अ नूसार गट क्रमांक
.....क्षेत्र.....हे..... आरशेतजमीन आहे. मी केंद्र/राज्य शासकीय/निमशासकिय किंवा शासन अंगीकृत
संस्थेमध्ये नोकरी करत नसून किंवा सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी नसून, सेवा निवृत्ती वेतन किंवा कोणत्याही
प्रकारचे नियमित मानधन घेत नाही.

मला किंवा माझ्या पती/पत्नीस यापुर्वी हा पुरस्कार मिळालेला नाही. यापुर्वी मला या पुरस्काराच्या बक्षीस
रकमेच्या जास्त रकमेचा इतर पुरस्कार कृषि विभागाकडून मिळालेला नाही.

मी याद्वारे घोषित करतो / करते की, वरील सर्व माहिती माझ्या व्यक्तीगत माहिती व समजूतीनुसार खरी
आहे. सदर माहिती खोटी आढळून आल्यास, भारतीय दंड संहिता अन्वये व / किंवा संबंधित कायदयानुसार माझ्यावर
खटला भरला जाईल व त्यानुसार मी शिक्षेस पात्र राहीन, याची मला पुर्ण जाणीव आहे. करीता स्वयंघोषणापत्र लिहून
दिले आहे.

ठिकाण:-.....

शेतकऱ्याची स्वाक्षरी :-

दिनांक:- / /२०२३

शेतकऱ्याचे नाव:-

(सदरचे घोषणापत्र संबंधित संबंधित तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रतीस्वाक्षरीत करावे)

प्रपत्र - ई

कृषी सहाय्यकाने द्यावयाचे प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, श्री/श्रीमती..... यांनी
सन..... करीता..... या पुरस्कारासाठी आवेदन
प्रस्तावित केलेले आहे. त्या अनुषंगाने त्यांचे या
बाबीमधील कार्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय देण्यात येत आहेत.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

तरी उपरोक्तप्रमाणे माझे क्षेत्रीय पाहणीमधील आलेल्या अनुभवानुसार सदर प्रस्तावासाठी प्रमाणपत्र देण्यात येत आहे.

कृषी सहायकाचे नाव व स्वाक्षरी

सजा:

तालुका:

जिल्हा:

प्रपत्र -उ

प्रस्तावासाठी बाबनिहाय जोडावयाच्या दस्तऐवजाचा तपशिल

अ.क्र.	उपबाब	विवरण	पृष्ठार्थ जोडावयाचा पुरावा/कागदपत्रे
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)			
१	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सॅन्ड्रिय खतांचा वापर करत असल्यास कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. हिरवळीची खते/जैविक खते /कंपोस्ट खतांचा वापर करत असल्याचा शेतक-याचा शेतातील फोटो ३. उपलब्ध असल्यास निविष्टा खरेदी केल्याची पावती ४. कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र (कृषि सहाय्यकाच्या वरील प्रमाणपत्राव्यतिरिक्त पुरस्कार सादर केलेल्या वर्षामध्ये शेतक-यांने कोणकोणत्या पिकांची वर्षभरामध्ये लागवड केली याचा हंगामनिहाय तपशिल दयावा) मृद/पाणी परीक्षणाचा अहवालाची प्रत (मागील ३ वर्षातील कोणत्याही वर्षाचा अहवाल)
२	पाण्याचा कार्यक्षम वापर	तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक ,नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात, याबाबतचा तपशील.	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील फोटोग्राफ ३. ठिबक /तुषार सिंचन संच खरेदी केल्याचे बील ४. अनुदान घेतले असल्यास त्याबाबतचे संमतीपत्र व इतर अनुषंगिक दस्तऐवज.
३	एकात्मिक पिक संरक्षण	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर तपशील प्रस्तावासोबत जोडावा.	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील फोटोग्राफ ३. उपलब्ध असल्यास निविष्टा खरेदीच्या पावत्या व इतर अनुषंगिक पुरावे /दस्तऐवज . ४. कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र
४	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील फोटोग्राफ ३. उपलब्ध असल्यास खरेदीच्या पावत्या ४. शासकिय अनुदान घेतले असल्यास त्याबाबतचा पुरावा.
५	कृषिपुरक व्यवसाय	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा अन्य व्यवसायांपैकी किमान एक व्यवसाय असल्यास	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील फोटोग्राफ ३. उपलब्ध असल्यास खरेदीच्या/विक्रीच्या पावत्या
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास , स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील/प्रक्रिया केंद्रावरील/ विक्रीचे व इतर फोटोग्राफ ३. गट/ कंपनी यांच्या माध्यमातून उद्योग उभा करून प्रक्रिया करत असल्यास गट/कंपनी यांचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा ठराव ज्यावर आवेदकाच्या नावाचा अध्यक्ष/सदस्य म्हणून उल्लेख केलेला असेल

			<p>४. ब्रँड तयार केला असल्यास त्याचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा तसे इतर तत्सम प्रमाणपत्र (उदा. FSSAI व इतर)</p> <p>५. उत्पादनाचे फोटोग्राफ</p> <p>६. विक्रीसाठी प्राप्त झालेले ग्राहकांचे पुरवठा आदेश किंवा इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>७. याबाबत कृषी किंवा इतर विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी युनिट ला भेट दिली असल्यास त्याबाबतचे फोटो.</p>
	कृषिमालाचे विपणन	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.) करत असल्यास, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/ करारशेती इ.) करत असल्यास त्याबाबतचा तपशील	<p>१. आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२. उपलब्ध असल्यास विपणनाचे फोटोग्राफ</p> <p>३. माल विक्री केला असल्यास त्याचा प्राप्त देयकाची पावती/चेक/इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>४. प्रक्रियादाराला देत असल्यास त्याचा करारनामा /पुरवठा आदेश/बिल इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>५. करारशेती करत असल्यास त्याचा करारनामा/ पुरवठा आदेश/बिल इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>६. निर्यात करत असल्यास APEDA किंवा तत्सम संस्थाकडे नोंदणी प्रमाणपत्र</p> <p>७. निर्यात केलेबाबतचे इतर पुरवठा आदेश /देयकाच्या पावत्या व तत्सम कागदपत्रे.</p>
६	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर)	<p>सरळवाणाचे बिजोत्पादन करत असल्यास</p> <p>बिजप्रक्रीया करत असल्यास</p> <p>उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करत असल्यास</p> <p>खरेदी केलेल्या कृषि निविष्ठांची रीतसर पावती जतन करत असल्यास</p>	<p>१. आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२. याबाबतचे आवेदकाचे स्वयंघोषणापत्र, कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र व प्रक्षेत्रावरील फोटो.</p> <p>३. आवेदकाचा बीजप्रक्रीया करत असताना फोटोग्राफ</p> <p>४. असल्यास निविष्ठा खरेदीची पावती</p> <p>५. आवेदकाचा प्रक्षेत्रावरील फोटोग्राफ</p> <p>६. उपलब्ध असल्यास कलमे रोपे खरेदीच्या पावत्या</p> <p>७. ज्या वर्षाकरिता आवेदकाने अर्ज केला असेल त्या वर्षातील कृषि निविष्ठा खरेदीची पावती.</p>
७	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर	<p>स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर याबाबत तपशील</p> <p>कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर याबाबत तपशील</p>	<p>१. आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतातील यंत्रासमवेत फोटो</p> <p>३. आवश्यक त्या यंत्रखरेदीच्या पावत्या /दस्ताऐवज</p> <p>१. अवजारे बँक स्थापनेचा ठराव/ २. कृषि विभागाकडून लाभ दिला असल्यास केलेला अर्ज व प्राप्त अनुदान याबाबतचा MAHADBT Portal वरील अहवाल ज्यामध्ये आवेदकाच्या (व्यक्ती/गट) यांचा नावाचा उल्लेख असावा तसेच अवजारांसोबतचा फोटोग्राफ. ३. अवजारे बँकेतील अवजारे परिसरातील शेतक-यांना भाड्याने उपलब्ध करून देत असल्यास त्याबाबतचे कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र</p>
८	किडरोग नियंत्रणासाठी सेंद्रिय/नैसर्गिक पध्दतीचा अवलंब	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक कीड व्यवस्थापन पध्दतीचा अवलंब, जैविक कीटकनाशके, विविध पिक पध्दती, वनस्पतीजन्य कीटकनाशके, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याबाबत तपशील	<p>१. आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२. आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील फोटोग्राफ</p> <p>३. उपलब्ध असल्यास निविष्ठा खरेदीच्या पावत्या व इतर अनुषंगिक पुरावे /दस्ताऐवज .</p> <p>४. कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र</p>

९	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती उदा. गांडूळ खत, जिवामृत, निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इत्यादी निर्मिती व वापर करत असल्यास , तसेच निर्मिती, वापर व इतरांना वितरीत करत असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर करत असलेबाबतचा आवेदकाचा फोटो ३.इतर शेतक-यांना निविष्ठा वितरित करत असल्यास त्याबाबतचे कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र
१०	सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास , स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील/प्रक्रिया केंद्रावरील/ विक्रीचे व इतर फोटोग्राफ ३.गट/ कंपनी यांच्या माध्यमातून उद्योग उभा करून सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया करत असल्यास गट/कंपनी यांचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा ठराव ज्यावर आवेदकाच्या नावाचा अध्यक्ष/सदस्य म्हणून उल्लेख केलेला असेल ४.सॅद्रिय शेतीमालाचा ब्रँड तयार केला असल्यास त्याचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा तसे इतर तत्सम प्रमाणपत्र (उदा.FSSAI व इतर) ५.उत्पादनाचे फोटोग्राफ ६.सॅद्रिय शेतीमालाच्या विक्रीसाठी प्राप्त झालेले ग्राहकांचे पुरवठा आदेश किंवा इतर तत्सम कागदपत्र ७. याबाबत कृषी किंवा इतर विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी युनिट ला भेट दिली असल्यास त्याबाबतचे फोटो.
११	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण नोंदणीकृत संस्थाकडून किंवा पीजीएस प्रमाणिकरण केले असल्यास त्याबाबत तपशील	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २. सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण बाबतचे नोंदणीकृत संस्थेचे प्रमाणपत्र
१२	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र (फळे, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, सुगंधी औषधी वनस्पती इ.)	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र एकूण क्षेत्राच्या ५० टक्के पेक्षा कमी असल्यास व ५० टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्र असल्यास त्याबाबत तपशील	१. आवेदकाचे कार्यविवरण २.फलोत्पादन पिकाची नोंद असलेला ७/१२ ३.आवेदकाचे प्रत्यक्ष प्रक्षेत्रावरील फोटो
१३	फलोत्पादन रोपवाटीका (२गुण)	स्वतःची फलोत्पादन रोपवाटीका असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.फलोत्पादन रोपवाटीकेचा शासनाकडून देण्यात आलेला परवाना/नोंदणी प्रमाणपत्र ३.उपलब्ध असल्यास खरेदीच्या/विक्रीच्या पावत्या
१४	सॅद्रिय निविष्ठा उत्पादन व वापर	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती (उदा. गांडूळ खत जिवामृत निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इ.) याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.सॅद्रिय निविष्ठा उत्पादन व वापर करत असलेबाबतचा आवेदकाचा फोटो व त्याबाबतचे कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र ३.उपलब्ध असल्यास खरेदीच्या/विक्रीच्या पावत्या
१५	काढणी पश्चात प्रतवारी, हाताळणी व साठवणूक केंद्र	काढणी पश्चात प्रतवारी करत असल्यास+ साठवणूक केंद्र/पॅकहाऊस असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.काढणी पश्चात प्रतवारी, साठवणूक केंद्र/पॅक हाऊस याबाबत आवेदकाचे फोटोग्राफ,
१६	फलोत्पादन पिकांचे प्रक्रिया व मूल्यवर्धन	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.आवेदकाचे प्रत्यक्ष शेतावरील/प्रक्रिया केंद्रावरील/ विक्रीचे व इतर फोटोग्राफ ३.गट/ कंपनी यांच्या माध्यमातून उद्योग उभा करून सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया करत असल्यास गट/कंपनी यांचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा ठराव ज्यावर आवेदकाच्या नावाचा अध्यक्ष/सदस्य म्हणून उल्लेख केलेला असेल

			<p>४.सेंद्रिय शेतीमालाचा ब्रँड तयार केला असल्यास त्याचे नोंदणी प्रमाणपत्र किंवा तसे इतर तत्सम प्रमाणपत्र (उदा.FSSAI व इतर)</p> <p>५.उत्पादनाचे फोटोग्राफ</p> <p>६.विक्रीसाठी प्राप्त झालेले ग्राहकांचे पुरवठा आदेश किंवा इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>७. याबाबत कृषी किंवा इतर विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी युनिट ला भेट दिली असल्यास त्याबाबतचे फोटो.</p>
१७	फलोत्पादन उत्पादनाचे विपणन व निर्यात	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करत असल्यास थेट ग्राहकाला विक्री करत असल्यास, निर्यात करत असल्यास त्याबाबत तपशील	<p>१.आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२.उपलब्ध असल्यास विपणनाचे फोटोग्राफ</p> <p>३.माल विक्री केला असल्यास त्याचा प्राप्त देयकाची पावती/चेक/इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>४.प्रक्रियादाराला देत असल्यास त्याचा करारनामा /पुरवठा आदेश/बिल इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>५.करारशेती करत असल्यास त्याचा करारनामा/ पुरवठा आदेश/बिल इतर तत्सम कागदपत्र</p> <p>६.निर्यात करत असल्यास APEDAकिंवा तत्सम संस्थाकडे नोंदणी प्रमाणपत्र</p> <p>७. निर्यात केलेबाबतचे इतर पुरवठा आदेश /देयकाच्या पावत्या व तत्सम कागदपत्रे.</p>
१८	संरक्षित शेती	संरक्षित शेती वापर असल्यास त्याबाबत तपशील	<p>१.आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२.हरितगृहामध्ये फळे व भाजीपाल्याचे उत्पादन करत असलेबाबतचा आवेदकाचा फोटो</p> <p>३.संबंधित कृषि सहाय्यकाचे प्रमाणपत्र</p>
१९	करार शेती	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मॅंगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास त्याबाबत तपशील	<p>१.आवेदकाचे कार्यविवरण</p> <p>२.करारशेती करत असल्यास त्याचा करारनामा</p> <p>३.पुरवठा आदेश/बिल इतर तत्सम कागदपत्र,</p> <p>४.ग्रेपनेट/ मॅंगोनेट /अनारनेट/ इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास त्याबाबतचे प्रमाणपत्र</p>
२०	संकीर्ण	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास	संबंधित विद्यापीठ/शिक्षणसंस्था यांचे प्रमाणपत्र
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास	पिक स्पर्धा विजेते असल्याबाबतचे कृषि विभागाचे प्रमाणपत्र (केवळ महाराष्ट्र शासन कृषि विभागामार्फत घेतले गेलेल्या पिकस्पर्धेतील यापूर्वीच्या विजेत्या शेतक-यांचाच विचार या घटकासाठी केला जावा)
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला असल्यास त्याबाबत तपशील	<p>१.भेट दिलेल्या ठिकाणचे फोटो,</p> <p>२.भेटीनंतर तिथल्या कोणत्या तंत्रज्ञानाचा अवलंब प्रत्यक्ष स्वतःच्या शेतावर केला किंवा त्याचा प्रचार/प्रसार केला याबाबतचे आवेदकाचे कार्यविवरण</p>
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	आवेदकाचे फोटो, प्रमाणपत्र व इतर तत्सम कागदपत्र प्रस्तावासोबत जोडावे.

ब) कृषि विस्तारातील योगदान

१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष/सदस्य असल्यास	१.शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या	१.शेतकरी गट /संस्था/ शेतकरी कंपनी / एफपीओ/एफपीसी यांनी स्थापनेच्या ठरावाची प्रत ज्यामध्ये आवेदकाच्या नावाचा अध्यक्ष /सदस्य म्हणून उल्लेख असावा.
	२.असल्यास शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या	शेतकरी गट /संस्था/ शेतकरी कंपनी / एफपीओ/एफपीसी यांच्या	माध्यमातून कृषि विषयक कोणते कार्य केले याबाबत कार्यविवरण

		माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत तपशील	
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य	मार्गदर्शन स्वतःच्या जिल्ह्यात करत असल्यास ,स्वतःच्या विभागात करत असल्यास, व विभागाबाहेर करत असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.मार्गदर्शन केल्याबाबतचे संबंधित विभागाचे प्रमाणपत्र / फोटो ज्यामध्ये कोणत्या जिल्ह्यात व कोणत्या विषयाचे मार्गदर्शन केले याबाबतचा उल्लेख असावा
३	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार		१.आवेदकाचे कार्यविवरण
		दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी	२.दुरदर्शन वाहिनीचे प्रमाणपत्र/कार्यारंभ आदेश/संबंधित विभागाचे प्रमाणपत्र व इतर तत्सम प्रमाणपत्र (उदा.कार्यक्रमाचा वाहिनीवरील/you tube channel वरील episode चा Screenshot, video clip व इतर)
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी	३.आकाशवाणी केंद्राचे प्रमाणपत्र/आदेश उपलब्ध असल्यास प्रसारणांची Audio Clip
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके,माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन	४.वृत्तपत्रे यांची कात्रणे ज्यामध्ये आवेदकाच्या नावाचा स्पष्ट उल्लेख असेल
		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक,व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास	५.youtube channel ची link व screenshot/ Facebook channel / group ची link व screenshot, Whats app group च्या Home page चा Screenshot/Twitter च्या Homepage चा screenshot/website ची link व screenshot या सर्वांमध्ये शक्यतो आवेदकाचे नाव / group चे नाव तसेच ग्रुपच्या सभासदांची संख्या दिसावी.
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास	६.विविध यशोगाथांची कात्रणे ज्यामध्ये आवेदकाच्या नावाचा उल्लेख असावा. ७.यशोगाथा समाजमाध्यमांवर प्रसिध्द झाली असल्यास त्याची link व screenshot
४	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास किंवा फक्त प्रसार करत असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.तंत्रज्ञान प्रामाणित असल्यास त्याबाबत सक्षम संस्थेकडून प्राप्त झालेले प्रमाणपत्र यासारखे कागदपत्र /प्रमाणपत्रे प्रस्तावा सोबत जोडावे. ३.तंत्रज्ञान प्रसाराबाबतचे फोटो व इतर दस्तऐवज उदा.वृत्तपत्र कात्रण, विविध माध्यमातून दिलेल्या मुलाखती इ.
५	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्द्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.संबंधित कार्यालयाचे पत्र/आदेश किंवा इतर अनुषंगिक दस्तऐवज ज्यामध्ये आवेदकाच्या नावाचा सदस्य म्हणून उल्लेख असावा. शेतकरी हितार्थ कृषी व संलग्न विभागास आवेदकाने केलेल्या सूचना किंवा प्रस्ताव याबाबतचा पत्रव्यवहार, संबंधित कार्यालयाचे आदेश/पत्र किंवा इतर अनुषंगिक दस्तऐवज इ.
६	कृषिविषयक बाबी करिता राज्याचे/देशाचे केलेले प्रतिनिधित्व व तेथील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रसार	राज्याबाहेर/देशाबाहेर कृषिविषयक बाबींकरिता राज्याचे/देशाचे प्रतिनिधित्व करत असल्यास राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रचार व प्रसार करत असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण प्रतिनिधित्व केल्याबाबतचे फोटोग्राफ, वृत्तपत्र कात्रणे, मुलाखती दिल्या असल्यास Audio Video Clip , विभाग /संस्था यांच्याकडून प्राप्त झालेली प्रमाणपत्र. याबाबत विविध प्रसार माध्यमातून प्रसिद्धी झाली असल्यास त्याची कात्रणे, समाज माध्यमांचे संबंधितचे स्क्रीन शॉट व इतर पुष्ट्यर्थ पुरावे.

७	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास किंवा फक्त प्रसार करत असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २. सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान प्रामाणित असल्यास त्याबाबत सक्षम संस्थेकडून प्राप्त झालेले प्रमाणपत्र यासारखे कागदपत्र /प्रमाणपत्रे प्रस्तावा सोबत जोडावे. ३.सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान प्रसाराबाबतचे फोटो व इतर दस्तऐवज उदा.वृत्तपत्र कात्रण, विविध माध्यमातून दिलेल्या मुलाखती इ.
८	सॅद्रिय शेती प्रचार व प्रसार कार्या प्रित्यर्थ शासनास केलेले सहकार्य	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.संबंधित कार्यालयाचे पत्र/आदेश किंवा इतर अनुषंगिक दस्तऐवज ज्यामध्ये आवेदकाच्या नावाचा सदस्य म्हणून उल्लेख असावा. सॅद्रिय शेती विषयक शेतकरी हितार्थ कृषी व संलग्न विभागास आवेदकाने केलेल्या सूचना किंवा प्रस्ताव याबाबतचा पत्रव्यवहार, संबंधित कार्यालयाचे आदेश/पत्र किंवा इतर अनुषंगिक दस्तऐवज इ.
९	सॅद्रिय शेतीबाबत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक	सॅद्रिय शेतीमध्ये केलेल्या कामाप्रित्यर्थ शासकिय विभाग/अशासकिय संस्थामार्फत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.संबंधित प्रमाणपत्र, प्रशस्तीपत्र
१०	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये सहभाग यामधील सहभाग व पुरस्कार	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये असल्यास व सदर स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास त्याबाबत तपशील	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामधील सहभागाबाबतचे प्रमाणपत्र तसेच पुरस्कार मिळाला असल्यास त्याबाबतचे प्रशस्तीपत्रक व फोटो
११	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्थाना भेटी व प्रशिक्षण	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्था/ कृषि विद्यापीठ/प्रशिक्षण संस्था इ. येथे केवळ भेट दिली असल्यास, प्रशिक्षण घेतले असल्यास	१.आवेदकाचे कार्यविवरण २.भेट दिली असल्यास आवेदकाचे फोटोग्राफस , ३.प्रशिक्षण घेतले असल्यास प्रशिक्षण संस्थेचे प्रमाणपत्र
क) कृषि क्षेत्रातील एक अथवा अनेक क्षेत्रातील अतिउल्लेखनीय व संपूर्ण राज्याला दिशादर्शक कार्य याबाबत तपशील			१. आवेदकाचे कार्यविवरण २.कार्याचे अनुषंगाने विविध संस्था /संशोधन केंद्र /केंद्र शासन /राज्य शासन यांच्याशी केलेला पत्रव्यवहार व इतर अनुषंगिक बाबीबाबतचे प्रमाणपत्र/केलेला पत्रव्यवहार याबाबतच्या प्रती.

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार
जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र १ - अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता :-

अ क्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)					
१	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अँझोटोबॅक्टर इ.)/सॅन्ट्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
२	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
३	एकात्मिक पिक संरक्षण (४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
४	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२		
५	कृषिपुरक व्यवसाय (२ गुण)	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा अन्य व्यवसायांपैकी किमान एक व्यवसाय असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२		
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (३ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास -३ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे	३		

		मूल्यवर्धन करत असल्यास २ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण			
	कृषिमालाचे विपणन(३गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करत असल्यास १ गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/ प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ३ गुण	३		
६	संकीर्ण (७ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२		
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण नसल्यास - ० गुण	२		
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला असल्यास (समितीने अहवाल द्यावा)	२		
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	१		
एकूण अ)			३०		
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)					
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ०	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ०	२		
	व कार्य (५ गुण)	असल्यास शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	३		
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (५ गुण)	मार्गदर्शन स्वतःच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वतःच्या विभागात करत असल्यास- ३ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ५ गुण	५		
३	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण, रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण, वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके,माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२ २ २ २ २		
४	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (५ गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०५ गुण , फक्त प्रसार करत असल्यास ३ गुण	५		
५	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य (५ गुण)	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरीय कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास २ गुण सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)	२ ३		
एकूण ब)			३०		

क) कृषि क्षेत्रातील एक अथवा अनेक क्षेत्रातील अतिउल्लेखनीय व संपूर्ण राज्याला दिशादर्शक कार्य (मुख्य बाब)- यामध्ये आवेदकाने त्याच्या कार्याची सविस्तर माहिती द्यावी, ज्याची नोंद कृषि क्षेत्रामध्ये झालेली आहे. त्या प्रित्यर्थ पुरावे व सद्यस्थिती मांडवी. याबाबत समितीने क्षेत्रीय तपासणी करून २५ पैकी गुणांकन द्यावे.या मुद्द्याबाबतची समितीच्या अभिप्रायाची टिपणी प्रस्तावासोबत स्वतंत्र जोडावी.	२५		
एकूण अ) + ब) + क)	८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५		
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण	५		
एकूण एकंदर	१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,
जि.अ.कृ.अ. कार्यालय
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास
जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक
(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन
अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/
संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक
कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,
अध्यक्ष

वसंतराव नाईक कृषिभूषण/जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार

जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र २-अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ क्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितने दिलेले गुण	शेरा
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)					
१	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१ १ १ १ १		
२	बियाणे/रोपे/कलमेनिवड व कार्यक्षम वापर (४ गुण)	सरळवाणाचे बिजोत्पादन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण बिजप्रक्रीया करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण खरेदी केलेल्या कृषि निविष्टांची रीतसर पावती जतन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१ १ १ १		
३	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती- उत्ताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
४	एकात्मिक पिक संरक्षण (४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडीची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
५	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२		
६	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर (४ गुण)	स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर	२ २		

७	कृषिपुरक व्यवसाय (३ गुण)	दुग्धव्यवसाय असल्यास १ नसल्यास ०+ इतर प्रति व्यवसाय ०१ याप्रमाणे जास्तीत जास्त २ असे एकूण ०३ गुण (रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन, इतर)	३		
८	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (४ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर ब्रँडिंग करून विक्री करत असल्यास -४ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास २ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	४		
९	कृषिमालाचे विपणन(५ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करत असल्यास २ गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ५ गुण	५		
१०	संकीर्ण (१० गुण)	प्राप्त पुरस्कार -केंद्र/राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास -१ गुण + इतर पुरस्कार असल्यास १ गुण	२		
		कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ नसल्यास ० गुण	२		
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२		
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला असल्यास (समितीने अहवाल द्यावा)	२		
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	२		
एकूण अ)			४५		

ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)					
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (५ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण	२		
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाला सादर करून गुणांकन द्यावे.	३		
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (६गुण)	मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ६ गुण	६		
३	कृषिविषयक साहित्य निर्मिती (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२		
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२		
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण	२		
		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२		
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२		
४	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (७ गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०७ गुण , फ़क्त प्रसार करत असल्यास ४ गुण	७		
५	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास ३ गुण	३		

	योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य (६ गुण)	सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)	३		
६	कृषिविषयक बाबीं करिता राज्याचे/देशाचे केलेले प्रतिनिधित्व व तेथील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रसार (६ गुण)	राज्याबाहेर/देशाबाहेर कृषिविषयक बाबींकरिता राज्याचे/देशाचे प्रतिनिधित्व करत असल्यास ३ गुण नसल्यास ० गुण राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रचार व प्रसार करत असल्यास ३ गुण नसल्यास ० गुण	३		
एकूण ब)			४०		
एकूण अ) + ब)			८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५		
एकूण एकंदर			१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक कृषिभूषण/ जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरिता श्री/श्रीमती/सौ/डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,
जि.अ.कृ.अ. कार्यालय
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास
जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक
(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन
अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/
संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक
कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,
अध्यक्ष

कृषिभूषण (सेंद्रियशेती) पुरस्कार
जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ३-अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ क्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)					
१	प्राप्त पुरस्कार	केंद्र/राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास २ गुण व इतर पुरस्कारांसाठी १ गुण	३		
२	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या सेंद्रिय/नैसर्गिक उपाय योजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		मृदा/पाणी परीक्षण करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१		
३	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (५ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५		
४	किडरोग नियंत्रणासाठी सेंद्रिय/नैसर्गिक पद्धतीचा अवलंब (५ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडीची ओळख, एकात्मिक कीड व्यवस्थापन पद्धतीचा अवलंब, जैविक कीटकनाशके, विविध पिक पद्धती, वनस्पतीजन्य कीटकनाशके, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५		
५	सेंद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर (५ गुण)	सेंद्रिय निविष्ठा निर्मिती उदा. गांडूळ खत, जिवामृत, निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इत्यादी निर्मिती व वापर करत असल्यास ३ गुण, निर्मिती, वापर व इतरांना वितरीत करत असल्यास ५ गुण	५		

६	सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (५ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रॅडिंग करत असल्यास -५ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	५		
७	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२		
८	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण (१० गुण)	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण नोंदणीकृत संस्थाकडून किंवा पीजीएस प्रमाणिकरण केले असल्यास १० गुण नसल्यास ० गुण	१०		
९	संकीर्ण (५ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ०	२		
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२		
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्ये	१		
एकूण अ)			४५		
ब) सॅद्रिय शेतीच्या प्रसारा प्रित्यर्थ केलेले उल्लेखनीय कार्ये (मुख्य बाब)					
१	शेतकरी गट/संस्था/ शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व त्यामाध्यमातून कार्ये (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण ,नसल्यास ०	२		
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्ये याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	४		
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून सॅद्रिय शेतीचा प्रचार व प्रसार (५ गुण)	सॅद्रिय शेतीबाबत मार्गदर्शन स्वतःच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वतःच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ५ गुण	५		
३	प्रसार माध्यमांचा प्रभावी वापर (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२		
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२		
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण	२		
		समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२		
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२		
४	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (१० गुण)	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास १० गुण , फक्त प्रसार करत असल्यास ५ गुण	१०		
५	सॅद्रिय शेती प्रचार व प्रसार कार्या प्रित्यर्थ शासनास केलेले सहकार्य (५ गुण)	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरीय कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास २ गुण	२		
		सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही	३		

		सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)			
६	सेंट्रिय शेतीबाबत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक	सेंट्रिय शेतीमध्ये केलेल्या कामाप्रित्यार्थ शासकिय विभाग/अशासकिय संस्थामार्फत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास प्रती पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रकाकरीता १गुण याप्रमाणे	४		
एकूण ब)			४०		
एकूण अ) + ब)			८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५		
एकूण एकंदर			१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, कृषिभूषण (सेंट्रिय शेती) पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,
जि.अ.कृ.अ. कार्यालय
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास
जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक
(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन
अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/
संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक
कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,
अध्यक्ष

वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार
जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ४ -अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता :

तपशिल	एकूण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
अ) सदर पुरस्कार हा कृषी क्षेत्रामध्ये अभ्यासपूर्ण लेख ,कृषीविषयक योजनांची प्रचार प्रसिद्धी, शेतकऱ्यांच्या यशोगाथा इत्यादी ची प्रिंट ,इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून जास्तीत जास्त प्रसिद्धी करून, शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करून कृषी विकासात योगदान देणाऱ्या व्यक्ती/ संस्था/ वृत्तपत्र/ साप्ताहिके /मासिके/ दूरचित्रवाणी इत्यादींना देण्यात येतो. त्या अनुषंगाने विविध दैनिके/ साप्ताहिके/ वृत्तपत्रे/ नियतकालिके इत्यादी यामधून कृषी विस्ताराचे कार्य केल्याबाबत किमान २५ कात्रणे प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे. याशिवाय विविध समाज माध्यमे (उदाहरणार्थ व्हाट्सअप, फेसबुक इतर) या माध्यमातून प्रचार प्रसिद्ध केले असल्यास त्याबाबतचा पुरावा प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे. शासनाच्या कृषी विषयक धोरणांचा प्रचार व प्रसार करणे तसेच कृषी विषयक धोरण निश्चिती करता आवेदकाने काही महत्त्वपूर्ण सूचना किंवा प्रस्ताव शासनास सादर केले असतील तर त्याचा विचार या पुरस्काराकरता करण्यात यावा. आवेदकाने कृषी क्षेत्रांतर्गत जलसंधारण, प्रक्रिया ,फलोत्पादन इत्यादी विविध क्षेत्रामध्ये सर्वांगी विस्तार कार्य करणे अपेक्षित आहे.वरील प्रमाणे सर्व तसेच अनुषंगिक बाबींमध्ये आवेदकाने केलेल्या कार्याचे समितीने अवलोकन तसेच आवेदकाचे कार्य कृषी क्षेत्रामध्ये कितपत उल्लेखनीय आहे व याचा शेतकरी बांधवांना कितपत फायदा झालेला आहे याचे अवलोकन करून समितीने ८५ पैकी गुणांकन द्यावे.	८५		
एकूण	८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५		
सचिवस्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण	५		
एकूण एकंदर	१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,

जि.अ.कृ.अ. कार्यालय

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा

विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि

अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास

जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक

(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन

अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/

संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक

कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,

अध्यक्ष

उद्यानपंडीत पुरस्कार
जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ५-अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अक्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)					
१	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र (फळे, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, सुगंधी औषधी वनस्पती इ.) (५ गुण)	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र एकूण क्षेत्राच्या ५० टक्के पेक्षा कमी असल्यास ३ गुण व ५० टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्र असल्यास ५ गुण	५		
२	फलोत्पादन रोपवाटीका (२गुण)	स्वतःची फलोत्पादन रोपवाटीका असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२		
३	सॅद्रिय निविष्ठा उत्पादन व वापर (५ गुण)	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती (उदा. गांडूळ खत, जिवामृत निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इ.) प्रती निविष्ठा १ गुण याप्रमाणे ५ गुण	५		
४	काढणी पश्चात प्रतवारी, हाताळणी व साठवणूक केंद्र (३ गुण)	काढणी पश्चात प्रतवारी करत असल्यास १ गुण + साठवणूक केंद्र/पॅकहाऊस असल्यास ३ गुण	३		
५	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
६	एकात्मिक पिक संरक्षणाचा वापर (४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४		
७	फलोत्पादन पिकांचे प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (५ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास -५ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	५		
८	फलोत्पादन उत्पादनाचे विपणन व निर्यात (५ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.) करत असल्यास २ गुण, थेट ग्राहकाला विक्री करत असल्यास ४ गुण, निर्यात करत असल्यास ५ गुण	५		

९	संरक्षित शेती (४ गुण)	संरक्षित शेती वापर असल्यास ४ गुण नसल्यास ० गुण	४		
१०	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मँगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास (३ गुण)	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मँगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास - ०३ गुण	३		
११	संकीर्ण (५ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण, नसल्यास ० गुण	२		
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२		
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य केले असल्यास	१		
एकूण अ)			४५		
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)					
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास ३ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ०	३		
		असल्यास शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	३		
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून परिसरातील शेतक-यांना मार्गदर्शन (६ गुण)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ६ गुण	६		
३	समाज माध्यमांचा फलोत्पादन तंत्रज्ञान प्रसारासाठी वापर (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२		
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२		
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२ गुण	२		
		समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२		
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२		
४	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा अवलंब व प्रसार (६ गुण)	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०६ गुण , फ्रक्त प्रसार करत असल्यास ४ गुण (कार्य विवरणानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.)	६		
५	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये सहभाग असल्यास ४ गुण व सदर स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास ६ गुण	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये सहभाग असल्यास ४ गुण व सदर स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास ६ गुण	६		

६	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्थाना भेटी व प्रशिक्षण (६ गुण)	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्था/ कृषि विद्यापीठ/प्रशिक्षण संस्था इ. येथे केवळ भेट दिली असल्यास ४ गुण व प्रशिक्षण घेतलेले असल्यास ६ गुण	६		
एकूण ब)			४०		
एकूण अ) + ब)			८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५		
एकूण एकंदर			१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, उद्यानपंजीत पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉ.....या शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,

जि.अ.कृ.अ. कार्यालय

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा

विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि

अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास

जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक

(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन

अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/

संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक

कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,

अध्यक्ष

युवा शेतकरी पुरस्कार
जिल्हास्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ६-अ

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ. क्र.	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)					
१)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१ १ १ १ १		
२)	बियाणे/रोपे/कलमे निवड व कार्यक्षम वापर (४ गुण)	सरळवाणाचे बिजोत्पादन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण बिजप्रक्रीया करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण खरेदी केलेल्या कृषि निविष्ठांची रीतसर पावती जतन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१ १ १ १		
३)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (५ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५		
४)	एकात्मिक पिक संरक्षण (५ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५		
५)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२		

६)	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर (६ गुण)	स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर	२		
		कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर	४		
७)	कृषिपुरक व्यवसाय (३ गुण)	दुग्धव्यवसाय असल्यास १, नसल्यास ० + इतर प्रती व्यवसाय ०१ याप्रमाणे एकूण ०३ गुण (रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन, इतर)	३		
८)	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (६ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर ब्रँडिंग करून विक्री करत असल्यास -६ गुण, स्वताच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	६		
९)	कृषिमालाचे विपणन(६ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.) करत असल्यास ३ गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ६ गुण	६		
१०)	संकीर्ण (८ गुण)	प्राप्त पुरस्कार (केंद्र /राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास -१ गुण + इतर पुरस्कार असल्यास १ गुण	२		
		कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२		
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२		
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	२		
एकूण अ)			५०		
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)					
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व यापूर्वी किंवा सदस्थितीत अध्यक्ष असल्यास ३ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण	३		
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाला सादर करून गुणांकन द्यावे.	३		
२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (६ गुण)	मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास-६ गुण	६		
३)	समाजमाध्यमांचा / तंत्रज्ञानांचा वापर (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२		
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२		
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२ गुण	२		
		समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास ०२ गुण	२		
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२		

४)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा अवलंब व प्रसार (७गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०७ गुण , फ़क्त्र प्रसार करत असल्यास ४ गुण	७		
५)	संशोधन/प्रशिक्षण संस्थाना भेटी (६ गुण)	कृषी विद्यापीठ/संशोधन केंद्र/प्रशिक्षण केंद्र इत्यादींना केवळ भेट - ३ गुण प्रशिक्षण घेतल्यास ६ गुण	६		
एकूण ब)			३५		
एकूण अ) + ब)			८५		
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५		
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५		
एकूण एकंदर			१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, युवा शेतकरी पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,
जि.अ.कृ.अ. कार्यालय
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास
जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक
(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन
अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/
संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक
कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,
अध्यक्ष

प्रपत्र ७- अ

वसंतराव नाईक शेतनिष्ठ शेतकरी (सर्वसाधारण गट/ आदिवासी गट) मुल्यांकन प्रपत्र
 प्रस्तावित शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता:- -----

अ.क्र	बाब	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
१	उपलब्ध संसाधनांचा शेती विकासासाठी कसा वापर केला आहे? १) जमिनीच्या मगदुरानुसार पीक रचना आहे किंवा कसे?	५		
	२) सदर पिक रचनेचा परिसरातील इतर शेतकऱ्यांनी अवलंब केला आहे काय?	५		
	३) मागील २ वर्षांमध्ये पीकनिहाय घेतलेले उत्पादन - (जिल्ह्याच्या सरासरी उत्पादकतेपेक्षा जास्त असल्यास) (प्रति पिक ०२ याप्रमाणे गुण देण्यात यावेत) पिकाचे नाव उत्पादकता (प्रति हेक्टरी) १. २. ३. ४. ५.	१०		
	एकुण-	२०		
२	पाण्याची उपलब्धता वाढविण्यासाठी केलेल्या उपाययोजना व पाणीवापर			
	१) जलस्रोत निर्मिती/ जलसंचय उपाय केले आहेत काय? उदा.शेततळे, नाला बांध, विहीर, वनराई बंधारे इत्यादी (प्रत्येक उपायाकरीता ०१ गुण)	३		
	२) जलस्रोत बळकटीकरणसाठी केलेले उपाय उदा.विहिर पुनर्भरण, नाला सरळीकरण,नाल्यातील गाळ काढणे इत्यादी (प्रत्येक उपायाकरीता ०१ गुण)	२		
	३) उपलब्ध पाणी पुर्ण क्षमतेने वापरणेसाठी पिक रचना योग्य आहे काय?	५		
	४) मुलस्थानी ओलावा संधारणाच्या उपाययोजना करतात काय? (प्रति उपाय योजनेकरीता ०१ गुण) उदा.मृतसरी/बीबीएफ/आंतर मशागत/ केओलीन/ आच्छादनाचा वापर इ.	५		
	५) तुषार व ठिबक सिंचन पध्दतीद्वारे पाण्याचा वापर (प्रति सिंचन पद्धत २.५ गुण)	५		
	एकुण-	२०		
३	तंत्रज्ञानाचा अवलंब :- (प्रति सहभाग/आयोजन ०१ गुण) अ) नविन तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी शेतकरी मासीक, शेतीशाळा, चर्चासत्र, मेळावे, विद्यापीठाचे उपक्रम, पीक स्पर्धा, वेबिनार, प्रशिक्षणे, अभ्यासदौरे (राज्यात किंवा राज्याबाहेर) तसेच प्रदर्शन इत्यादी उपक्रमामध्ये सहभाग / आयोजन केल्यास त्याचा तपशील.	१०		

	ब) आत्मसात केलेल्या तंत्रज्ञानाचा शेतीमध्ये जमिन सुधारणेसाठी/सुपिकता वाढविणेसाठी/बियाणे बदलासाठी/अन्नद्रव्य व्यवस्थापनासाठी/विशेष उत्पादन वाढीसाठी/ सिंचन व्यवस्थापनासाठी/ पीक संरक्षणासाठी/काढणी व काढणीपश्चात व्यवस्थापनासाठी/विक्री व्यवस्थापनासाठी/ कृषि प्रक्रीयेसाठी/ पुरक व्यवसायासाठी/ वापर केला आहे काय?	१०		
	एकुण-	२०		
४	एकात्मिक शेती पध्दती :- अ) कृषिपुरक व्यवसाय:- (२ गुण प्रती कृषि पुरक व्यवसाय) १)दुग्धव्यवसाय २) कुक्कुटपालन ३) मत्स्यव्यवसाय ४)मधुमक्षिका ५) वराहपालन ६) रेशीम उद्योग ७) अर्लीबी उत्पादन ८) रोपवाटीका ९) शेतमाल प्रक्रिया १०) इतर कृषिपुरक व्यवसाय	२०		
	एकुण-	२०		
५	उत्पादन वाढीसाठी उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर :- १.किसान एस.एम.एस.सेवेचा वापर/शेतकरी मासिक वर्गणीदार आहेत काय? असल्यास नोंदणीचा तपशील. २. समाज माध्यमे उदा.Websites/ Youtube/ whats app/ Telegram / blogspot इत्यादी मधुन शेतीविषयक माहिती घेतात काय?	०१ ०१		
	शेतक-याने शेतीमध्ये नाविण्यपूर्ण उपक्रम राबविले आहेत. असल्यास कोणते? (प्रती उपक्रम ०१ गुण) १. २. ३.	०३		
	विविध शासकीय योजनामध्ये सहभाग घेतला आहे काय? असल्यास मागील ५ वर्षातील शासकीय योजनामधील सहभाग देण्यात यावा. (प्रति लाभ/सहभाग ०१ गुण) १. २. ३. ४.	०३		
	१.जमीन आरोग्य पत्रीके मधील शिफारसीनुसार खतांचा वापर करतात काय? २.गांडूळ खत प्रकल्प/नाडेप युनिट कार्यान्वीत आहे काय? ३.सुधारीत अवजारांचा वापर करतात काय? ४.दैनंदिन खर्च व उत्पादनाच्या नोंदी नियमित ठेवतात काय? ५.तंत्रज्ञान प्रचार व प्रसार / इतर शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करतात काय?	०३ ०२ ०२ ०३ ०२		
	एकुण	२०		
	एकुण १ ते ५	१००		

जिल्हास्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही जिल्हास्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक शेतनिष्ठ शेतकरी (सर्वसाधारण गट/ आदिवासी गट) या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- कृषि उपसंचालक,

जि.अ.कृ.अ. कार्यालय

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त/ पीकस्पर्धा

विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- उपविभागीय कृषि

अधिकारी (मुख्यालय)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-कृषि विकास

जि.प.-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रकल्प संचालक

(आत्मा) -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा पशुसंवर्धन

अधिकारी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विस्तार कृषि विद्यावेत्ता/

संबंधित विद्यापीठ प्रतिनिधी-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हा अधीक्षक

कृषि अधिकारी -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम-जिल्हाधिकारी,

अध्यक्ष

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार
विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र १ -ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ . क्र .	बाब	उपबाब	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)						
१	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अँझोटोबॅक्टर इ.)/सेंट्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
२	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			
३	एकात्मिक पिक संरक्षण(४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडीची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			
४	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२			
५	कृषिपुरक व्यवसाय (२ गुण)	दुग्धव्यवसाय, रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन अथवा	२			

		अन्य व्यवसायांपैकी किमान एक व्यवसाय असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण				
	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (३ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास -३ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास २ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	३			
	कृषिमालाचे विपणन(३गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करत असल्यास १ गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/ प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ३ गुण	३			
६	संकीर्ण (७ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२			
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण नसल्यास - ० गुण	२			
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला असल्यास (समितीने अहवाल द्यावा)	२			
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	१			
एकूण अ)			३०			
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)						
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (५ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ०	२			
		असल्यास शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	३			
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (५ गुण)	मार्गदर्शन स्वतःच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वतःच्या विभागात करत असल्यास- ३ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ५ गुण	५			
३	कृषिविषयक माहितीचा प्रसार (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२			
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके,माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण	२			

		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२			
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२			
४	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (५ गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०५ गुण , फक्त प्रसार करत असल्यास ३ गुण	५			
५	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य (५ गुण)	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास २ गुण	२			
		सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)	३			
एकूण ब)			३०			
क) कृषि क्षेत्रातील एक अथवा अनेक क्षेत्रातील अतिउल्लेखनीय व संपूर्ण राज्याला दिशादर्शक कार्य (मुख्य बाब) - यामध्ये आवेदकाने त्याच्या कार्याची सविस्तर माहिती द्यावी, ज्याची नोंद कृषि क्षेत्रामध्ये झालेली आहे. त्या प्रित्यर्थ पुरावे व सद्यस्थिती मांडवी. याबाबत समितीने क्षेत्रीय तपासणी करून २५ पैकी गुणांकन द्यावे. या मुद्द्याबाबतची समितीच्या अभिप्रायाची टिपणी प्रस्तावासोबत स्वतंत्र जोडावी.			२५			
एकूण अ) + ब) + क)			८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५			
एकूण एकंदर			१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषिरत्न पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

वसंतराव नाईक कृषिभूषण/जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार

विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र २-ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अक्र	बाब	उपबाब	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)						
१	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
२	बियाणे/रोपे/कल मेनिवड व कार्यक्षम वापर (४ गुण)	सरळवाणाचे बिजोत्पादन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		बिजप्रक्रीया करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		खरेदी केलेल्या कृषि निविष्ठांची रीतसर पावती जतन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
३	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			

४	एकात्मिक पिक संरक्षण (४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			
५	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२			
६	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर (४ गुण)	स्वयंचलित, Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर	२			
		कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर	२			
७	कृषिपुरक व्यवसाय (३ गुण)	दुग्धव्यवसाय असल्यास १ नसल्यास ०+ इतर प्रति व्यवसाय ०१ याप्रमाणे जास्तीत जास्त २ असे एकूण ०३ गुण (रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन, इतर)	३			
८	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (४ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर ब्रँडिंग करून विक्री करत असल्यास -४ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास २ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास - ० गुण	४			
९	कृषिमालाचे विपणन(५ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.) करत असल्यास २ गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ५ गुण	५			
१०	संकीर्ण (१० गुण)	प्राप्त पुरस्कार -केंद्र /राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास -१ गुण + इतर पुरस्कार असल्यास १ गुण	२			
		कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ नसल्यास ०	२			
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२			
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषिविषयक भेट व तेथील तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला असल्यास(समितीने अहवाल द्यावा)	२			
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	२			
एकूण अ)			४५			

ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)						
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (५ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण	२			
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाला सादर करून गुणांकन द्यावे.	३			
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ. च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (६गुण)	मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ६ गुण				
३	कृषिविषयक साहित्य निर्मिती (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२			
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			
		वृत्तपत्रे /मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण	२			
		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२			
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२			
४	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (७गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०७ गुण , फक्त प्रसार करत असल्यास ४ गुण	७			
५	शेतकरी हितार्थ कृषिविषयक योजना/धोरण यामध्ये सूचना, प्रस्ताव अथवा सहभागात्मक कार्य (६ गुण)	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास ३ गुण	३			
		सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्द्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)	३			
६	कृषिविषयक बाबीं करिता राज्याचे/देशाचे केलेले प्रतिनिधित्व व तेथील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रसार (६ गुण)	राज्याबाहेर/देशाबाहेर कृषिविषयक बाबींकरिता राज्याचे/देशाचे प्रतिनिधित्व करत असल्यास ३ गुण नसल्यास ० गुण	३			
		राज्याबाहेरील/देशाबाहेरील कृषि तंत्रज्ञानाचा राज्यातील शेतकऱ्यांकरिता प्रचार व प्रसार करत असल्यास ३ गुण नसल्यास ० गुण	३			
एकूण ब)			४०			

एकूण अ) + ब)	८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५			
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५			
मंत्रि स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण	५			
एकूण एकंदर	१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक कृषिभूषण/ जिजामाता कृषिभूषण पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ/डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी

(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा

विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक

(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि

अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,

सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,

अध्यक्ष

कृषिभूषण (सेंद्रियशेती)पुरस्कार
विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ३-ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ क्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)						
१	प्राप्त पुरस्कार	केंद्र/राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास २ गुण व इतर पुरस्कारांसाठी १ गुण	३			
२	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या सेंद्रिय/नैसर्गिक उपाय योजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अँझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		मृदा/पाणी परीक्षण करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
३	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (५गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, टिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती- उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५			
४	किडरोग नियंत्रणासाठी सेंद्रिय/नैसर्गिक पद्धतीचा अवलंब (५ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक कीड व्यवस्थापन पद्धतीचा अवलंब, जैविक कीटकनाशके, विविध पिक पद्धती, वनस्पतीजन्य कीटकनाशके, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५			

५	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती व वापर (५ गुण)	सॅद्रिय निविष्ठा निर्मिती उदा. गांडूळ खत, जिवामृत, निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इत्यादी निर्मिती व वापर करत असल्यास ३ गुण, निर्मिती, वापर व इतरांना वितरीत करत असल्यास ५ गुण	५			
६	सॅद्रिय शेतीमालावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (५ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रॅंडिंग करत असल्यास -५ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	५			
७	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२			
८	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण (१० गुण)	सॅद्रिय शेतीचे प्रमाणिकरण नोंदणीकृत संस्थाकडून किंवा पीजीएस प्रमाणिकरण केले असल्यास १० गुण नसल्यास ० गुण	१०			
९	संकीर्ण (५ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ०	२			
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२			
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	१			
एकूण अ)			४५			
ब) सॅद्रिय शेतीच्या प्रसारा प्रित्यर्थ केलेले उल्लेखनिय कार्य (मुख्य बाब)						
१	शेतकरी गट/संस्था/ शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व त्यामाध्यमातून कार्य (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास २ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ०	२			
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाला सादर करून गुणांकन द्यावे.	४			
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून सॅद्रिय शेतीचा प्रचार व प्रसार (५ गुण)	सॅद्रिय शेतीबाबत मार्गदर्शन स्वतःच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वतःच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ५ गुण	५			
३	प्रसार माध्यमांचा प्रभावी वापर (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२			
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			
		वृत्तपत्रे / मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२गुण	२			

		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२			
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२			
४	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार (१० गुण)	सॅद्रिय शेतीविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास १० गुण , फक्त प्रसार करत असल्यास ५ गुण	१०			
५	सॅद्रिय शेती प्रचार व प्रसार कार्या प्रित्यर्थ शासनास केलेले सहकार्य (५ गुण)	जिल्हा/विभाग/राज्यस्तरावरील कृषिविषयक कोणत्याही समितीमध्ये सदस्य असल्यास २ गुण	२			
		सदर व्यक्तीने शासनास कृषिविषयक योजना/धोरण निश्चितीकरता महत्वपूर्ण मुद्यांबाबत काही सूचना/प्रस्ताव पाठविला असल्यास (याबाबत समितीने गुणांकन द्यावे व तपशील सोबत जोडावा.)	३			
६	सॅद्रिय शेतीबाबत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक	सॅद्रिय शेतीमध्ये केलेल्या कामाप्रित्यर्थ शासकिय विभाग/अशासकिय संस्थामार्फत पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास प्रती पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रकाकरीता १गुण याप्रमाणे	४			
एकूण ब)			४०			
एकूण अ) + ब)			८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५			
एकूण एकंदर			१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, कृषिभूषण (सॅद्रिय शेती) पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषी
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार
विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ४ -ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता :

तपशिल	एकूण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) सदर पुरस्कार हा कृषी क्षेत्रामध्ये अभ्यासपूर्ण लेख ,कृषीविषयक योजनांची प्रचार प्रसिद्धी, शेतकऱ्यांच्या यशोगाथा इत्यादी ची प्रिंट ,इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून जास्तीत जास्त प्रसिद्धी करून, शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करून कृषी विकासात योगदान देणाऱ्या व्यक्ती/ संस्था/ वृत्तपत्र/ साप्ताहिके /मासिके/ दूरचित्रवाणी इत्यादींना देण्यात येतो. त्या अनुषंगाने विविध दैनिके/ साप्ताहिके/ वृत्तपत्रे/ नियतकालिके इत्यादी यामधून कृषी विस्ताराचे कार्य केल्याबाबत किमान २५ कात्रणे प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे. याशिवाय विविध समाज माध्यमे (उदाहरणार्थ व्हाट्सअप, फेसबुक इतर) या माध्यमातून प्रचार प्रसिद्ध केले असल्यास त्याबाबतचा पुरावा प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे. शासनाच्या कृषी विषयक धोरणांचा प्रचार व प्रसार करणे तसेच कृषी विषयक धोरण निश्चिती करता आवेदकाने काही महत्त्वपूर्ण सूचना किंवा प्रस्ताव शासनास सादर केले असतील तर त्याचा विचार या पुरस्काराकरता करण्यात यावा. आवेदकाने कृषी क्षेत्रांतर्गत जलसंधारण, प्रक्रिया ,फलोत्पादन इत्यादी विविध क्षेत्रामध्ये सर्वांगी विस्तार कार्य करणे अपेक्षित आहे.वरील प्रमाणे सर्व तसेच अनुषंगिक बाबींमध्ये आवेदकाने केलेल्या कार्याचे समितीने अवलोकन तसेच आवेदकाचे कार्य कृषी क्षेत्रामध्ये कितपत उल्लेखनीय आहे व याचा शेतकरी बांधवांना कितपत फायदा झालेला आहे याचे अवलोकन करून समितीने ८५ पैकी गुणांकन द्यावे.	८५			
एकूण	८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५			
सचिवस्तर समितीने द्यावयाचे गुण	५			
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण	५			
एकूण एकंदर	१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक शेतीमित्र पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरिता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)

-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी

एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

उद्यानपंडीत पुरस्कार
विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ५-ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अक्र	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)						
१	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र (फळे, भाजीपाला, फुले, मसाला पिके, सुगंधी औषधी वनस्पती इ.) (५ गुण)	फलोत्पादन पिकाखालील क्षेत्र एकूण क्षेत्राच्या ५० टक्के पेक्षा कमी असल्यास ३ गुण व ५० टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्र असल्यास ५ गुण	५			
२	फलोत्पादन रोपवाटीका (२गुण)	स्वतःची फलोत्पादन रोपवाटीका असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२			
३	सॅद्रिय निविष्टा उत्पादन व वापर (५ गुण)	सॅद्रिय निविष्टा निर्मिती (उदा. गांडूळ खत जिवामृत निंबोळी अर्क, बायोडायनॅमिक कंपोस्ट, अमृतपाणी, व्हर्मीवॉश इ.) प्रती निविष्टा १ गुण याप्रमाणे ५ गुण	५			
४	काढणी पश्चात प्रतवारी, हाताळणी व साठवणूक केंद्र (३ गुण)	काढणी पश्चात प्रतवारी करत असल्यास १ गुण + साठवणूक केंद्र/पॅकहाऊस असल्यास ३ गुण	३			
५	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (४ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			
६	एकात्मिक पिक संरक्षणाचा वापर (४ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडींची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	४			

७	फलोत्पादन पिकांचे प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (५ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर प्रक्रिया व मूल्यवर्धन करून ब्रँडिंग करत असल्यास -५ गुण, स्वतःच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	५			
८	फलोत्पादन उत्पादनाचे विपणन व निर्यात (५ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.) करत असल्यास २ गुण, थेट ग्राहकाला विक्री करत असल्यास ४ गुण, निर्यात करत असल्यास ५ गुण	५			
९	संरक्षित शेती (४ गुण)	संरक्षित शेती वापर असल्यास ४ गुण नसल्यास ० गुण	४			
१०	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मॅगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास (३ गुण)	करार शेती करत असल्यास / ग्रेपनेट/मॅगोनेट/अनारनेट/इत्यादींमध्ये नोंदणी असल्यास - ०३ गुण	३			
११	संकीर्ण (५ गुण)	कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास २ गुण नसल्यास ० गुण	२			
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२			
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य केले असल्यास	१			
एकूण अ)			४५			
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)						
१	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी याचा यापूर्वी किंवा सद्यस्थितीत अध्यक्ष असल्यास ३ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण , नसल्यास ० असल्यास शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	३			
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाल सादर करून गुणांकन द्यावे.	३			
२	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून परिसरातील शेतक-यांना मार्गदर्शन (६ गुण)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास- ६ गुण	६			
३	समाज माध्यमांचा फलोद्यान तंत्रज्ञान	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२गुण,	२			
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			

	प्रसारासाठी वापर (१० गुण)	वृत्तपत्रे/मासिके/नियतकालिके/पुस्तके,माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२ गुण	२			
		समाजमाध्यमाद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंस्टाग्राम, ट्विटर इ.) करत असल्यास २ गुण	२			
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२			
४	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा अवलंब व प्रसार (६ गुण)	फलोत्पादन विषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०६ गुण , फ़क़त प्रसार करत असल्यास ४ गुण (कार्य विवरणानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.)	६			
५	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये सहभाग पुरस्कार (६ गुण)	फलोत्पादन विषयक विविध स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये सहभाग असल्यास ४ गुण व सदर स्पर्धा/प्रदर्शन/मेळावे यामध्ये पुरस्कार/प्रशस्तीपत्रक मिळाले असल्यास ६ गुण	६			
६	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्था/भेटी व प्रशिक्षण (६ गुण)	फलोत्पादन विषयक संशोधन संस्था/कृषि विद्यापीठ/प्रशिक्षण संस्था इ. येथे केवळ भेट दिली असल्यास ४ गुण व प्रशिक्षण घेतलेले असल्यास ६ गुण	६			
एकूण ब)			४०			
एकूण अ) + ब)			८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५			
एकूण एकंदर			१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, उद्यानपंडीत पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषि विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

युवा शेतकरी पुरस्कार
विभागस्तरीय समिती मुल्यांकन : प्रपत्र ६-ब

शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता -

अ. क्र.	बाब	तपशिल	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
अ) स्वतःच्या शेतीतील कार्य (मुख्य बाब)						
१)	जमीन सुपिकतेकरिता केलेल्या उपाययोजना (५ गुण)	हिरवळीच्या खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		जैविक (रायझोबियम, पीएसबी, अॅझोटोबॅक्टर इ.)/सेंद्रिय खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		कंपोस्ट पद्धतीने (NADEP, वर्मीकंपोस्ट, बायोडायनामिक कंपोस्ट, पाचट कुजविणे इ.) खते तयार करून वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		मृदा/पाणी परीक्षणानुसार रासायनिक खतांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		पिकांची फेरपालट/ आंतरपीक पद्धतीचा अवलंब करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
२)	बियाणे/रोपे/कलमे निवड व कार्यक्षम वापर (४ गुण)	सरळवाणाचे बिजोत्पादन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		बिजप्रक्रीया करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		उच्च गुणवत्तापूर्ण कलमे/रोपांचा वापर करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
		खरेदी केलेल्या कृषि निविष्ठांची रीतसर पावती जतन करत असल्यास १ गुण, नसल्यास ० गुण	१			
३)	पाण्याचा कार्यक्षम वापर (५ गुण)	या बाबीसाठी समितीने गुणांकन द्यावे. तुषार, ठिबक पद्धतीचा वापर/आच्छादनांचा वापर (प्लास्टिक, नैसर्गिक इत्यादी)/संरक्षित ओलितासाठी केलेल्या उपाययोजना (शेततळे, बंधारा इ.)/कोरडवाहू शेती-उताराला आडवी पेरणी/आडवे चर यांसारख्या उपाययोजना वापरून पाण्याचा कार्यक्षम वापर कशा पद्धतीने करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.	५			
४)	एकात्मिक पिक संरक्षण (५ गुण)	पिक संरक्षणासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, मित्रकीडीची ओळख, एकात्मिक पिक संरक्षण पद्धतीचा अवलंब, फेरोमेन सापळ्यांचा वापर इ. बाबींचा वापर करून	५			

		पिक संरक्षण कसे करतात याचा सविस्तर अहवाल प्रस्तावासोबत जोडावा. व त्यानुसार समितीने गुणांकन द्यावे.				
५)	अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा वापर (२ गुण)	सौरऊर्जा, सौर पंप, बायोगॅस इत्यादी (प्रति बाब १ याप्रमाणे २ गुण)	२			
६)	कृषि यांत्रिकीकरणाचा प्रभावी वापर (६गुण)	स्वयंचलित,Power operated यंत्राचा वापर/शेतीकामामधील मनुष्यबळावरील अनावश्यक कष्ट कमी करणेसाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार तयार केलेल्या अवजारांचा वापर	२			
		कृषि अवजारे बँक व त्यामधून कृषि यांत्रिकीकरणाचा वापर	४			
७)	कृषिपुरक व्यवसाय (३ गुण)	दुग्धव्यवसाय असल्यास १ नसल्यास ० + इतर प्रती व्यवसाय ०१ याप्रमाणे एकूण ०३ गुण , रेशिम उद्योग, मत्स्यव्यवसाय, कुक्कुटपालन, वराहपालन, इमूपालन, इतर)	३			
८)	प्रक्रिया व मूल्यवर्धन (६ गुण)	स्वतः व्यावसायिक स्तरावर ब्रँडिंग करून विक्री करत असल्यास -६ गुण, स्वताच्या शेतीच्या मालावर प्राथमिक प्रक्रिया व त्याद्वारे मालाचे मूल्यवर्धन करत असल्यास ३ गुण, कोणतीही प्रक्रिया करत नसल्यास -० गुण	६			
९)	कृषिमालाचे विपणन(६ गुण)	पारंपारिक पद्धतीने विक्री (व्यापारी, APMC, बाजार इ.)करत असल्यास ३गुण, विपणनासाठी विशेष प्रयत्न (थेट ग्राहकाला विक्री/निर्यात/प्रक्रियादाराला देत असल्यास/करारशेती इ.) करत असल्यास ६ गुण	६			
१०)	संकीर्ण (८ गुण)	प्राप्त पुरस्कार (केंद्र /राज्य शासन कृषि विभागाचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास -१ गुण + इतर पुरस्कार असल्यास १ गुण	२			
		कोणतीही कृषि किंवा कृषि संलग्न पदविका/पदवीधारक/पदव्युत्तर पदवी/पीएचडी असल्यास२ गुण नसल्यास ० गुण	२			
		कोणत्याही पातळीवरील पिकस्पर्धेतील १ ते ३ क्रमांक विजेता शेतकरी असल्यास - २ गुण	२			
		शेतीव्यतिरिक्त इतर सामाजिक कार्य	२			
एकूण अ)			५०			
ब) कृषि विस्तारातील योगदान (मुख्य बाब)						
१)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व कार्य (६ गुण)	शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांची स्थापना व यापूर्वी किंवा सदस्थितीत अध्यक्ष असल्यास ३ गुण, सदस्य असल्यास १ गुण	३			
		शेतकरी गट/संस्था/शेतकरी कंपनी / एफपीओ/ एफपीसी यांच्या माध्यमातून केलेले कृषि विषयक उल्लेखनीय कार्य याबाबत समितीने प्रस्तावासोबत सविस्तर अहवाला सादर करून गुणांकन द्यावे.	३			

२)	व्याख्याने, प्रशिक्षणे इ.च्या माध्यमातून कृषि विस्ताराचे केलेले कार्य (६ गुण)	मार्गदर्शन स्वताच्या जिल्ह्यात करत असल्यास - २ गुण, स्वताच्या विभागात करत असल्यास- ४ गुण, व विभागाबाहेर करत असल्यास-६गुण	६			
३)	समाजमाध्यमांचा / तंत्रज्ञानांचा वापर (१० गुण)	दूरचित्रवाहिन्यांद्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			
		रेडिओ द्वारे प्रसिद्धी - ०२ गुण,	२			
		वृत्तपत्रे / मासिके/नियतकालिके/ पुस्तके, माहितीपत्रके इ. मधून स्वलेखन - ०२ गुण	२			
		समाजमाध्यमांद्वारे प्रसार (युट्युब, फेसबुक, व्हाट्सप, इंन्स्टाग्राम, ट्वीटर इ.) करत असल्यास ०२ गुण	२			
		विविध माध्यमांद्वारे यशोगाथा प्रसारण असल्यास - ०२ गुण	२			
४)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा अवलंब व प्रसार (७गुण)	कृषिविषयक नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान स्वतः विकसित करून प्रसार करत असल्यास ०७ गुण , फ़क्त प्रसार करत असल्यास ४ गुण	७			
५)	संशोधन/प्रशिक्षण संस्थाना भेटी (६ गुण)	कृषी विद्यापीठ/संशोधन केंद्र/प्रशिक्षण केंद्र इत्यादींना केवळ भेट - ३ गुण प्रशिक्षण घेतल्यास ६ गुण	६			
एकूण ब)			३५			
एकूण अ) + ब)			८५			
कृषि आयुक्तालय स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
सचिव स्तर समितीने द्यावयाचे गुण			५			
मंत्री स्तरावरील समितीने द्यावयाचे गुण			५			
एकूण एकंदर			१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, युवा शेतकरी पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉया शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

प्रपत्र ७- ब

वसंतराव नाईक शेतनिष्ठ शेतकरी (सर्वसाधारण गट/ आदिवासी गट) मुल्यांकन प्रपत्र

प्रस्तावित शेतकऱ्याचे नाव व पत्ता:- -----

अ.क्र	बाब	एकुण प्रस्तावित गुण	जिल्हास्तरीय समितीने दिलेले गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	गुणांकनामध्ये बदल असल्यास त्याबाबत अभिप्राय
१	उपलब्ध संसाधनांचा शेती विकासासाठी कसा वापर केला आहे? १) जमिनीच्या मगदुरानुसार पीक रचना आहे किंवा कसे?	५			
	२) सदर पिक रचनेचा परिसरातील इतर शेतक-यांनी अवलंब केला आहे काय?	५			
	३) मागील २ वर्षांमध्ये पीकनिहाय घेतलेले उत्पादन - (जिल्ह्याच्या सरासरी उत्पादकतेपेक्षा जास्त असल्यास) (प्रति पिक ०२ याप्रमाणे गुण देण्यात यावेत) पिकाचे नाव उत्पादकता (प्रति हेक्टरी) १. २. ३. ४. ५.	१०			
	एकुण-	२०			
२	पाण्याची उपलब्धता वाढविण्यासाठी केलेल्या उपाययोजना व पाणीवापर				
	१) जलस्रोत निर्मिती/ जलसंचय उपाय केले आहेत काय? उदा.शेततळे, नाला बांध, विहीर, वनराई बंधारे इत्यादी (प्रत्येक उपायाकरीता ०१ गुण)	३			
	२) जलस्रोत बळकटीकरणासाठी केलेले उपाय उदा.विहीर पुनर्भरण, नाला सरळीकरण,नाल्यातील गाळ काढणे इत्यादी (प्रत्येक उपायाकरीता ०१ गुण)	२			
	३) उपलब्ध पाणी पूर्ण क्षमतेने वापरणेसाठी पिक रचना योग्य आहे काय?	५			
	४) मुलस्थानी ओलावा संधारणाच्या उपाययोजना करतात काय? (प्रति उपाय योजनेकरीता ०१ गुण) उदा.मृतसरी/बीबीएफ/आंतर मशागत/ केओलीन/ आच्छादनाचा वापर इ.	५			
	५) तुषार व ठिबक सिंचन पध्दतीद्वारे पाण्याचा वापर (प्रति सिंचन पद्धत २.५ गुण)	५			
	एकुण-	२०			
३	तंत्रज्ञानाचा अवलंब :- (प्रति सहभाग/आयोजन ०१ गुण) अ) नविन तंत्रज्ञान आत्मसात करण्यासाठी शेतकरी मासीक, शेतीशाळा, चर्चासत्र, मेळावे, विद्यापीठाचे उपक्रम, पीक स्पर्धा, वेबिनार, प्रशिक्षणे, अभ्यासदौरे (राज्यात किंवा राज्याबाहेर) तसेच प्रदर्शने इत्यादी उपक्रमामध्ये सहभाग / आयोजन केल्यास त्याचा तपशील.	१०			

	ब) आत्मसात केलेल्या तंत्रज्ञानाचा शेतीमध्ये जमिन सुधारणेसाठी/सुपिकता वाढविणेसाठी/बियाणे बदलासाठी /अन्नद्रव्य व्यवस्थापनासाठी /विशेष उत्पादन वाढीसाठी/ सिंचन व्यवस्थापनासाठी/ पीक संरक्षणासाठी/काढणी व काढणीपश्चात व्यवस्थापनासाठी/विक्री व्यवस्थापनासाठी/ कृषि प्रक्रीयेसाठी/ पुरक व्यवसायासाठी/ वापर केला आहे काय?	१०			
	एकुण-	२०			
४	एकात्मिक शेती पध्दती :- अ) कृषिपुरक व्यवसाय:- (२ गुण प्रती कृषि पुरक व्यवसाय) १)दुग्धव्यवसाय २) कुक्कुटपालन ३) मत्स्यव्यवसाय ४)मधुमक्षिका ५) वराहपालन ६) रेशीम उद्योग ७) अळीबी उत्पादन ८) रोपवाटीका ९) शेतमाल प्रक्रिया १०) इतर कृषिपुरक व्यवसाय	२०			
	एकुण-	२०			
५	उत्पादन वाढीसाठी उच्च तंत्रज्ञानाचा वापर :- १.किसान एस.एम.एस.सेवेचा वापर/शेतकरी मासिक वर्गणीदार आहेत काय? असल्यास नोंदणीचा तपशील. २. समाज माध्यमे उदा.Websites/ Youtube/ whats app/ Telegram / blogspot इत्यादी मधुन शेतीविषयक माहिती घेतात काय?	०१ ०१			
	शेतक-याने शेतीमध्ये नाविण्यपूर्ण उपक्रम राबविले आहेत. असल्यास कोणते? (प्रती उपक्रम ०१ गुण) १. २. ३.	०३			
	विविध शासकीय योजनांमध्ये सहभाग घेतला आहे काय? असल्यास मागील ५ वर्षातील शासकीय योजनांमधील सहभाग देण्यात यावा. (प्रति लाभ/सहभाग ०१ गुण) १. २. ३. ४.	०३			
	१.जमीन आरोग्य पत्रीके मधील शिफारसीनुसार खतांचा वापर करतात काय? २.गांडूळ खत प्रकल्प/नाडेप युनिट कार्यान्वीत आहे काय? ३.सुधारीत अवजारांचा वापर करतात काय? ४.दैनंदिन खर्च व उत्पादनाच्या नोंदी नियमित ठेवतात काय? ५.तंत्रज्ञान प्रचार व प्रसार / इतर शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करतात काय?	०३ ०२ ०२ ०३ ०२			
	एकुण	२०			
	एकुण १ ते ५	१००			

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, वसंतराव नाईक शेतनिष्ठ शेतकरी (सर्वसाधारण गट/ आदिवासी गट) पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरीता श्री/श्रीमती/सौ./डॉ या शेतकऱ्याची/व्यक्तीची समक्ष भेट घेतली आहे. सदर शेतकऱ्याचे/व्यक्तीचे शेतावर प्रत्यक्ष जाऊन

शेतीच्या पाहणीद्वारे तसेच उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करून वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करून शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- अधीक्षक कृषी अधिकारी
(वि.कृ.स.स.यांचे कार्यालय)
-सदस्य सचिव

सही..

नाव-

कृषि पुरस्कार प्राप्त पिकस्पर्धा
विजेता/ प्रगतशिल शेतकरी यापैकी
एक- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- सहयोगी संशोधन संचालक
(संबंधित कृषी विद्यापीठ)-सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- जिल्हा अधीक्षक कृषि
अधिकारी (मुख्यालय)- सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- प्रादेशिक पशुसंवर्धन,
सहआयुक्त -सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषी सहसंचालक,
अध्यक्ष

प्रपत्र-८-अ

पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील, कृषि सेवारत्न पुरस्कार- मुल्यांकन प्रपत्र
(कृषी आयुक्तालय व क्षेत्रीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकरिता)

अधिकारी/कर्मचारी यांचे नाव :					
कार्यालयाचे नाव व पदनाम :					
मुल्यांकन तपशिल					
अ क्र	बाब	गुणांचे विवरण	प्रस्तावित गुण	विभागस्तरीय समितीने दिलेले गुण	शेरा
१	अधिकारी/कर्मचारी यांचा कृषि विभागात एकूण सेवा कालावधी (वर्ष)	प्रस्ताव सादर केलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवेच्या प्रत्येक वर्षास अर्धा गुण (याप्रमाणे जास्तीत जास्त १५ गुण)	१५		
२	पुरस्कारार्थीने अर्ज दाखल केलेल्या वर्षाच्या मागील १० वर्षातील गोपनीय अहवाल प्राप्त गुण	गोपनीय अहवाल मधील शेरा निहाय गुण - अतिउत्कृष्ट - ४ गुण, उत्कृष्ट - ३ गुण, निश्चित चांगला -२ गुण, चांगला - १ गुण, सर्वसाधारण -० गुण (याप्रमाणे जास्तीत जास्त ३०गुण) (गोपनीय अहवाल मागील १०वर्षांचे ग्राह्य धरण्यात यावे)	३०		
३	प्राप्त पुरस्कार (१० गुण)	१.केंद्र /राज्य शासनाचा कोणताही पुरस्कार प्राप्त असल्यास - प्रति पुरस्कार -२ गुण,	२		
		२.उल्लेखनीय कामाबाबत विविध शासकीय कार्यालयाकडून प्राप्त प्रशस्तीपत्रक/सन्मानपत्र/गौरवपत्र/शासकीय प्रमाणपत्र इ तसेच इतर संस्थांचा पुरस्कार प्राप्त असल्यास- प्रति बाब १ गुण याप्रमाणे जास्तीत जास्त- ८ गुण	८		
४	वैशिष्ट्यपूर्ण कार्य (समितीने मुल्यांकन करावे)	सेवाकालावधीमध्ये कृषि विकासात व शेतक-यांच्या उत्पन्नात भर घालण्यामध्ये त्यांनी केलेले विशेष प्रयत्न व उपाय, तसेच वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रम, कृषि विभागाच्या विविध योजना /मोहीमा/ नाविन्यपूर्ण लागवड तंत्रज्ञान यांचा प्रभावी प्रचार व प्रसार आणि अंमलबजावणी याद्वारे आवेदकाने त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील शेतकरी हितार्थ जे काम केले आहे त्या कामाचे अवलोकन करून समितीने ३० गुणांपैकी गुणांकन दयावे (व त्याची समितीची एक पानी टिपणी प्रस्तावासोबत जोडावी).	३०		
एकूण			८५		
आयुक्तालय स्तर समिती			५		
सचिव स्तरीय समिती			५		
मंत्रालयीन स्तर समिती			५.		
एकूण एकंदर			१००		

विभागस्तरीय समिती प्रमाणपत्र

आम्ही विभागस्तरीय निवड समितीचे सर्व सदस्य, प्रमाणित करतो की, पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील, कृषि सेवारत्न पुरस्कार या सन..... च्या पुरस्काराकरिता श्री/श्रीमती/सौ/डॉ या

अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या प्रस्तावातील उपलब्ध कागदपत्रे/अभिलेख इत्यादींची खातरजमा करुन वरीलप्रमाणे मुल्यांकन करुन शिफारस करणेत येत आहे.

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषि सहसंचालक
कार्यालयातील अधिक्षक कृषि
अधिकारी - सदस्य सचिव

सही..

नाव-

पदनाम- विभागातील सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
सदस्य

सही..

नाव-

पदनाम- विभागीय कृषि सहसंचालक
अध्यक्ष

प्रपत्र-८-ब

पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील, कृषि सेवारत्न पुरस्कार- मुल्यांकन प्रपत्र
(कृषी व पदुम विभाग ,मंत्रालयीन स्तर)

अधिकारी/कर्मचारी यांचे नाव :				
कार्यालयाचे नाव व पदनाम :				
मुल्यांकन तपशिल				
अ.क्र.	बाब	गुणांचे विवरण	प्रस्तावित गुण	मंत्रालयीन समितीने दिलेले गुण
१	अधिकारी/कर्मचारी यांचा कृषि विभागात एकूण सेवा कालावधी (किमान ३ वर्ष)	प्रस्ताव सादर केलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवेच्या प्रत्येक वर्षास पाच गुण (याप्रमाणे जास्तीत जास्त २० गुण)	२०	
२	पुरस्कारार्थीने अर्ज दाखल केलेल्या वर्षाच्या मागील, कृषी विभागातील सर्व वर्षातील गोपनीय अहवाल प्राप्त गुण	गोपनीय अहवाल मधील शेरा निहाय गुण - अतिउत्कृष्ट - ७गुण, उत्कृष्ट - ५ गुण , निश्चित चांगला -४ गुण , चांगला - २ गुण , सर्वसाधारण -० गुण (याप्रमाणे जास्तीत जास्त ३०गुण) (गोपनीय अहवाल मागील १०वर्षांचे ग्राह्य धरण्यात यावे)	३०	
३	वैशिष्ट्यपूर्ण कार्य (समितीने मुल्यांकन करावे)	१) कृषी विभागाच्या विविध ध्येय धोरणाच्या निश्चितीमध्ये घेतलेला सहभाग , राबविलेल्या नाविन्यपूर्ण कल्पना /उपक्रम -२० गुण २) कामाचा निपटारा /निर्णयक्षमता /जनतेशी सुसंवाद साधण्याची क्षमता - २० गुण	४०	
एकूण			९०	
सचिव स्तरीय			५	
मंत्रालयीन स्तर समिती			५.	
एकूण एकंदर			१००	

प्रपत्र -९
जिल्हास्तरीय समितीचे शिफारस पत्र

प्रति,

मा. विभागीय कृषी सहसंचालक,

विषय- -----पुरस्कार सन -----या पुरस्काराकरिता जिल्हास्तरीय
समितीची शिफारस कळविणेबाबत...

- संदर्भ- १. शासन निर्णय क्रमांक:कृपु-२०२०/प्र.क्र.१२/४ अ, दिनांक१५ फेब्रुवारी २०२१
२. विविध कृषी पुरस्कार बाबत मार्गदर्शक सूचना बाबत या कार्यालयाचे पत्र जा.क्र.कृमावि/कृषि
पुरस्कार/मा.सु./१४५१६/२०२१,दिनांक: २८ एप्रिल २०२१.
३. शासनाचे पत्र क्रमांक-पुरस्कार २०२३/प्र.क्र.४५/४-अ, दिनांक-३१ ऑगस्ट २०२३
४. कृषी आयुक्तालाचे पत्र.....

उपरोक्त संदर्भीय विषयान्वये -----कृषी पुरस्कार सन ----- करिता खालील
प्रमाणे प्रस्ताव या कार्यालयास प्राप्त झाले असून उपरोक्त संदर्भीय क्रमांक १,२ व ३ यांचे अधीन राहून प्राप्त प्रस्तावांची
छाननी व मूल्यांकन करण्यात आलेले आहे. मूल्यांकनाच्या आधारे खालील प्रमाणे शिफारस आपणास या कार्यालयात
मार्फत कळविण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पुरस्काराचे नाव	एकूण प्राप्त अर्ज संख्या	शिफारसीचा प्राधान्यक्रम	आवेदकाचे नाव व पत्ता	प्राप्त गुण
१			१		
२			२		

सहपत्र-

१. जिल्हास्तरीय समितीचे मूल्यांकन प्रपत्र-----
२. जिल्हास्तरीय समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त
३. जिल्हास्तरीय समितीने दिलेल्या गुणांकनाच्या अनुषंगाने अभिप्राय देणारी बाबनिहाय
स्वतंत्र एक पानी टिपणी.
- ४.पुरस्कार प्रस्ताव -२ प्रत

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

प्रपत्र-१०
विभागस्तरीय समितीचे शिफारस पत्र

प्रति,

कृषी उपसंचालक (माहिती) ,
कृषी आयुक्तालय ,पुणे

विषय:- -----पुरस्कार सन ----- या पुरस्काराकरिता
जिल्हास्तरीय/विभाग स्तरीय समितीची शिफारस कळविणे बाबत...

- संदर्भ :-** १. शासन निर्णय क्रमांक:कृपु-२०२०/प्र.क्र.१२/४ अ, दिनांक१५ फेब्रुवारी २०२१
२. विविध कृषी पुरस्कार बाबत मार्गदर्शक सूचना बाबत या कार्यालयाचे पत्र जा.क्र.कृमावि/कृषि
पुरस्कार/मा.सु./१४५१६/२०२१,दिनांक: २८ एप्रिल २०२१.
३. शासनाचे पत्र क्रमांक-पुरस्कार २०२३/प्र.क्र.४५/४-अ, दिनांक-३१ ऑगस्ट २०२३
४. कृषी आयुक्तालाचे पत्र

उपरोक्त संदर्भीय विषयान्वये -----कृषी पुरस्कार सन ----- करिता खालील
प्रमाणे प्रस्ताव या कार्यालयास प्राप्त झाले असून उपरोक्त संदर्भीय क्रमांक १,२ व ३ यांचे अधीन राहून प्राप्त प्रस्तावांची
छाननी व मूल्यांकन करण्यात आलेले आहे. मूल्यांकनाच्या आधारे खालील प्रमाणे शिफारस आपणास या कार्यालयात
मार्फत कळविण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पुरस्काराचे नाव	एकूण प्राप्त अर्ज संख्या	शिफारसीचा प्राधान्यक्रम	आवेदकाचे नाव व पत्ता	प्राप्त गुण
१			१		
२			२		

सहपत्र-

१. विभागस्तरीय समितीचे मूल्यांकन प्रपत्र-----
२. विभागस्तरीय समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त
३. विभागस्तरीय समितीने दिलेल्या गुणांकनाच्या अनुषंगाने अभिप्राय देणारी बाबनिहाय स्वतंत्र एक पानी टिपणी.
- ४.पुरस्कार प्रस्ताव -१ प्रत (मुळ प्रत)

विभागीय कृषि सहसंचालक